

PATVIRTINTA

Utenos A. ir M. Miškinių

VB direktorės 2021 m. kovo 30 d.

Įsakymu Nr. B-18

2020 M. VEIKLOS ATASKAITA

TURINYS

BENDROJI DALIS

I. BIBLIOTEKŲ TINKLAS. GYVENTOJŲ TELKIMAS.	3
II. VARTOTOJŲ APTARNAVIMAS	4
Vartotojų skaičius	4
Lankytojų skaičius	4
Dokumentų išduotis	5
III. KULTŪRINĖ EDUKACINĖ VEIKLA	7
Renginiai	8
Renginiai skirti vaikams ir jaunimui	13
IV. INFORMACINIŲ IR ELEKTRONINIŲ PASLAUGŲ PLĖTRA.	17
Elektroninės paslaugos	17
Prieiga prie elektroninių informacijos išteklių	19
Kraštotyrinės informacijos skaitmeninimas ir pateikimas internete.	20
Virtualios paslaugos ir renginiai	21
V. ĮGYVENDINTI PROJEKTAI PASLAUGŲ PLĖTRAI IR KOKYBEI	23
VI. BIBLIOTEKOS VEIKLOS VIEŠINIMAS	27
Savanorystė bibliotekoje.	28
Partnerystė ir atstovavimas	28
VII. DOKUMENTŲ FONDAS	29
Aprūpinimas dokumentais	31
Dokumentų nurašymas	32
Fondų apsaugos klausimai	33
VIII. METODINĖ VEIKLA	33
IX. BIBLIOTEKOAS ORGANIZACINĖ STRUKTŪRA. PERSONALAS. KVALIFIKACIJOS UGDYMAS	34
Personalas	34
Darbuotojų kvalifikacijos ugdymas	35
X. FINANSAVIMAS. MATERIALINĖ BAZĖ	39
Finansavimas	39
Materialinės bazės atnaujinimas	40
IŠVADOS	40

Pagal Informacijos išteklių ir inovacijų diegimo skyriaus vedėjos L. Lapinienės,
Dokumentų komplektavimo ir tvarkymo skyriaus vedėjos M. Laurinavičienės,
Metodininkės L. Maniušienės pateiktus duomenis ataskaitą parengė
Direktoriaus pavaduotoja Regina Mikalauskiene

BENDROJI DALIS

Utenos A. ir M. Miškinių viešoji biblioteka (toliau – Biblioteka) yra kultūros, informacijos, švietimo neformalaus švietimo, mokymosi visą gyvenimą centras. Utenos A. ir M. Miškinių viešoji biblioteka veiklą organizuoja ir vykdo vadovaudamasi LR Seimo, Vyriausybės priimtais teisės aktais, Utenos rajono savivaldybės 2020-2022 m. strateginio veiklos plano programa Kultūrinės veiklos plėtros programa (Nr. 08).

Programos tikslas vystyti kokybišką kultūrinę veiklą.

Programos uždaviniai:

- skatinti kūrybinę veiklą ir meno įvairovę stiprinant kultūros įstaigų materialinę bazę (08.1.1);
- gerinti darbo kokybę, tobulinant darbuotojų kvalifikaciją (08.1.2).

Bibliotekoje organizuojamos kultūrinės, informacinės, mokymo veiklos, idant pasiekti programos tikslą. Nors pagrindinę bibliotekos lankytojų grupę vis dar sudaro vyresnio amžiaus žmonės, senjorai ir vaikai, plečiant paslaugų spektrą, kviečiant dalyvauti veiklose ir naudotis naujomis paslaugomis siekiama pritraukti jaunimo ir vidutinio amžiaus grupės asmenis. Tai yra vienas iš bibliotekos iššūkių. Bibliotekos pokyčiai pirmiausiai yra siejami su informacinių technologijų integracija, kuri užtikrino reikiamą bazę plėsti siūlomų paslaugų spektrą.

2020 – aisiais metais biblioteka susidūrė su nemenkais iššūkiais, kurie turės įtakos ateities darbui. Atvira, visiems draugiška, didelio paslaugų paketo savininkė institucija dėl ištikusios pandemijos turėjo staiga keisti veiklos formatą. Biblioteka tapo begarse erdve. Teikiamų paslaugų spektras susiaurėjo, bet misijos esmė – tenkinti regiono gyventojų informacinius, švietimo ir kultūrinius poreikius nepasikeitė. Pasikeitė teikiamų paslaugų forma. Veiksmas – kultūrinė informacija, edukacijos, mokymai, persikėlė į virtualią erdvę. Paslaugos, kurių perkelti į virtualią erdvę neįmanoma (spaudinių išdavimas ir gražinimas) nesustabdytos, o perorganizuotos į bekontaktį aptarnavimą. Pasikeitusios sąlygos atskleidė darbuotojų kompetencijas, gebėjimų lygį, greitą

orientaciją, susitelkimą, atsakingumą dirbant force majeure sąlygomis. Laikantis griežtų karantino reikalavimų buvo organizuoti visi projektų renginiai, įsisavintos projektams skirtas lėšos.

Keitėsi ir vartotojų požiūris į bibliotekos veiklą. Prieš karantino paskelbimą buvo viršyti dienos vartotojų apsilankymo ir knygų išdavimo rodikliai. Išsigandę galimo bibliotekos uždarymo (kaip tai buvo pavasarį) skaitytojai skolinosi daug daugiau knygų. Tai rodo, kad šiuo, pilnu įtampos laiku biblioteka yra ne tik informacijos teikėja, bet ir biblioterapijos institucija. Leidinius vartotojai užsisakė ir rezervavo internetu, naudodamiesi elektroniniu katalogu, telefonu, elektroniniu paštu atsiųsdami knygų sąrašus. 2020-aisiais metais kilusi pandemija pristabdė tikslų ir uždavinių įgyvendinimą, todėl kils nauji iššūkiai, kaip kultūros lauke atstatyti status quo ateityje.

Dar iki pandemijos metų pradžioje Utenos A. ir M. Miškinių viešoji biblioteka sulaukė tarptautinio įvertinimo: inovatyvi veikla gyventojų skaitmeninių kompetencijų ugdymo srityje įvertinta vienu reikšmingiausių prizų. Bibliotekai įteiktas tarptautinio EIFL fondo (eifl.net) viešųjų bibliotekų inovacijų programos apdovanojimas ir 1500 JAV dolerių prizas už šių įgūdžių ugdymo šeimos skaitmeninių veiklų centruose idėją ir jos įgyvendinimo programą.

I. BIBLIOTEKŲ TINKLAS. GYVENTOJŲ TELKIMAS.

Lietuvos Respublikos statistikos departamento duomenimis 2020 m. liepos 1 d. Utenos rajone gyveno 37144 gyventojai, iš jų kaimo teritorijoje 12319 gyventojai. Utenos mieste registruoti 24825 gyventojai. 2020 m. Utenos rajono centralizuotame bibliotekų tinkle sutelkta 20% gyventojų, Utenos mieste – 30 % gyventojų. Dėl pandemijos metu įvesto karantino suvaržymų bibliotekos veiklos rodikliai ženkliai sumažėjo, todėl nėra prasmės juos analizuoti.

Utenos rajono centralizuotas bibliotekų tinklas:

Viešoji biblioteka: administracija, buhalterija, trys struktūriniai skyriai - Vartotojų aptarnavimo, Dokumentų komplektavimo ir tvarkymo bei Informacijos išteklių ir inovacijų diegimo.

Du miesto padaliniai: Aukštakalnio ir Smėlio.

20 kaimo bibliotekų (padalinių): Antalgės Biliakiemio, Daugailių, Juknėnų, Kaniūkų, Kirdeikių, Kuktiškių, Leliūnų, Pačkėnų, Pakalnių, Radeikių, Saldutiškio, Sirutėnų, Sudeikių, Tauragnų, Užpalių, Vaikutėnų, Vyžuonų, Vilučių.

Su mokyklų bibliotekomis sujungtos 1 miesto (Aukštakalnio) ir 4 kaimo (Daugailių, Saldutiškio, Užpalių, Vyžuonų) bibliotekos.

II. VARTOTOJŲ APTARNAVIMAS

Vartotojų skaičius.

Vartotojų skaičius rajono bibliotekose buvo 7434, iš jų 1282 vaikai (2019 m. – 8415, iš jų 1570 vaikai).

VB registruotų vartotojų buvo 3807, iš jų 575 vaikai. Viešoji biblioteka išlieka labiausiai lankoma kultūros įstaiga Utenoje net ir sudėtingais 2020-aisiais metais. Per dieną joje vidutiniškai apsilankė 284 fizinių lankytojų, iš jų 37 vaikai ir 140 virtualių lankytojų (2019 m atitinkamai 438 ir 64).

MD –1442, iš jų vaikų 243. Per dieną jose apsilankė 80 vartotojų, iš jų 35 vaikai.

Kaimo visose viešosiose bibliotekose registruota 2185 vartotojai, iš jų 464 vaikai. Per dieną jose apsilankė 183 fiziniai lankytojai, iš jų 48 vaikai (2019 m. – 240).

Lankytojų skaičius.

- Iš viso lankytojų SVB – 129603 (2019 m. - 220340), sumažėjimas dėl karantino reikalavimų, tame skaičiuje vaikų 27717 (2019 m. - 60660).
- Viešojoje bibliotekoje (VB) – 73332 fizinių ir 50970 virtualių lankytojų (2019 m. – 127945 fizinių ir 22700 virtualių), t. sk. vaikų apsilankymų – 9468 (2019 m. - 20878).
- Miesto padaliniuose (MD) – 20832 (2019 m. – 41671), t. sk. vaikų – 8981 (2019 m. – 24217).
- Kaimo bibliotekose (KD) – 35439 (2019 m. – 55724), t. sk. vaikų – 9268 (2019 m. - 15629).

Per 2020 metus vienas vartotojas apsilankė:

- SVB 17,4 karto, iš jų vaikai 21,7 (2019 m. – 26,2) ,
- VB – 19,3 karto, iš jų vaikai 16,5 (2019 m. – 29,4),
- MD – 14,5 karto, iš jų vaikai 37 (2019 m. - 24,3),
- KD 16,2 karto, iš jų vaikai 20 kartų (2019 m. – 23,8).

Vaikų lankymosi mažėjimo priežastys: vaikų užimtumo didėjimas; karantino metu, įvedus nuotolinį mokymąsi, išdalinti kompiuteriai; Mažina skaitytojų vaikų skaičių tėvų sutikimo reikalavimas registruojant. Nepaskutinį vaidmenį skaitytojų mažėjimo procese vaidina emigracija.

Dokumentų išduotis.

Rajono viešosiose bibliotekose iš viso per metus išduota 205443 fiz. vnt. dokumentų, (2019 m. – 341797 vnt.), t. sk. vaikams 28621 vnt. (2019 m. - 48688 vnt.).

Viešojoje bibliotekoje – 104887 vnt. (2019 m. - 199579 vnt.), t. sk. vaikams 12959 vnt. (2019 m. – 18502 vnt.), per dieną vidutiniškai išduodama vietoje ir į namus 405 fiz. vnt. (2019 m. – 661 vnt). leidinių ir įvairių dokumentų.

Miesto padaliniuose – 51357 vnt. (2019 m. - 74965 vnt.), t. sk. vaikams 7847 vnt. (2019 m. - 15939 vnt.).

Kaimo bibliotekose – 49199 vnt. (2019 m. - 73876 vnt.), t. sk. vaikams 7815 vnt. (2019 m. - 14247 vnt.).

Skaitomumo rodikliai.

Bendras skaitomumo rodiklis rajono viešosiose bibliotekose yra 27,6 (2019 m. – 40,6), viešojoje bibliotekoje 27,6 (2019 m. - 44,3), miesto padaliniuose – 35,6 (2019 m. - 43,7), kaimo padaliniuose 22,5 (2019 m. – 31,5).

SVB fondo apyvarta – 0,73. Rodiklio dydį lėmė karantino įvesti reikalavimai.

Metai	Fondo dydis	Išduotis	Apyvarta
2019	279631	341797	1,22
2020	277626	205443	0,73

Populiariausių grožinės literatūros knygų penketukas:

- Owens D. „Ten, kur gieda vėžiai“
- Hannah K. „Namų frontas“
- Riley L. „Angelų medis“
- Sabaliauskaitė K. „Petro imperatorė“
- Westover I. „Apšviestoji“

Populiariausių mokslo šakų literatūros knygų penketukas:

- Burns D. „Geros nuotaikos vadovas“
- Trockij D. „Kol aš nesu Aš: likimo transformacijos praktinis vadovas“
- Bessel van der Kolk „Kūnas mena viską“
- Reichert M. C. „Kaip užauginti sūnų: ryšio svarba auginant berniukus“
- Lyris B. „Kiekvienos dienos terapija“

Populiariausių knygų vaikams penketukas:

- Kinne J. „Nevykėlio dienoraštis“
- Daciūtė E. „Laimė yra lapė“
- Dirgėla T. „Domas ir Tomas. Dingusios Knygos mįslė“

- Marcinkevičius M., Kiudulaitė A. „Draugystė ant starublio galo“
- Paul van Loon „Vilkolakiukas Dolfas“

Populiariausių knygų jaunimui penketukas:

- Walliams D. „Blogiausi pasaulio vaikai“
- Muligan A. „Šiukšlės“
- Brubaker Bradley K. „Karas, kurį galiausiai laimėjau“
- Santos C. „Melas“
- Fitzpatrick B. „Plikledis“

TBA paslauga

Dokumentai užsakomi per LIBIS elektroninį TBA posistemį. Paslauga nėra populiari, nes mokama. Per metus vos vienas užsakymas.

III. KULTŪRINĖ EDUKACINĖ VEIKLA

2020 m. rajono viešosiose bibliotekose vyko 559 renginiai (2019 m. – 841), iš jų parodų – 168, juose apsilankė 13697 (2019 m. – 29435), renginių lankytojų skaičius sumažėjo dėl karantino įvestų reikalavimų. Viešojoje bibliotekoje 242 (2019 m. – 257) renginiai, žiūrovų 5023 (2019 m. – 8995).

Bibliotekos padaliniuose vyko 290 (2019 m. – 584) renginiai, juose dalyvavo 7297 (2019 m. - 20440).

Vykusius renginius galima suskirstyti į kelias temines grupes: poezijos, prozos vakarai, krašto kūrėjų kūrybos pristatymai, dokumentinio kino sklaidos, kelionių mėgėjų, mokslo populiarinimo, naujų knygų pristatymo, Miesto dienos skirti renginiai. Nacionalinės Lietuvos bibliotekų savaitės renginiai vyko virtualioje erdvėje.

Renginiai

Biblioteka siekdama pritraukti įvairių socialinių grupių lankytojus, nuolatos plečia kultūrinę, edukacinę veiklą ir taip skatina pažinti jaunų bei jau pripažinimą pelniusių autorių kūrybą dalyvaujant profesionaliems menininkams, užtikrina dialogo su kūrėjais vystymą, leidžia sužinoti literatūrines tendencijas. Renginiai suteikia vartotojams galimybę gauti naujos informacijos, skatina bendruomeniškumą, moko kultūringai leisti laisvalaikį, ypač socialinę atskirtį patiriantiems asmenims. Renginiuose dalyvauja mokslo, literatūros pripažinti autoriai bei profesionalūs atlikėjai.

Renginiai finansuojami iš Lietuvos kultūros tarybos, Lietuvos kino centro remtų projektų lėšų. 2020 metais Utenos rajono savivaldybė renginių organizavimui skyrė 2600 €.

Susitikimai. Kūrybos vakarai: poezijos, prozos skaitymai.

Metai prasidėjo poeto, Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureato Justino Marcinkevičiaus 90-osioms gimimo metinėms skirtais renginiais. Jaunimo teatro aktorius Ignas Ciplijauskas susirinkusiems išpūdingai, įtaigiai skaitė poemą „Pažinimo medis“. Aktoriaus I. Ciplijausko skaitymai, pagal projekte numatytas veiklas, vyko Zarasų, Ignalinos, Molėtų viešosiose bibliotekose. Rudeniop įvyko literatūros vakaras „Dar apie Justiną Marcinkevičių“. Vakaro metu pristatyta Valentino Sventicko knyga „Ką žino upė“ ir Justino Marcinkevičiaus baladžių poemos „Devyni broliai“. Renginyje dalyvavo knygos apie poetą autorius Valentinas Sventickas, literatūrologas prof. Petras Bražėnas, prof. habil. med. dr. Pranas Šerpytis, žurnalistas, kultūros žurnalo „Santara“ vyr. redaktorius Romualdas Norkus. Ištraukas iš baladžių poemos „Devyni broliai“ skaitė aktorius Petras Venslovas. Šia knyga V. Sventickas pratęsia ankstesnę knygą „Apie Justiną Marcinkevičių“ (2011), sulaukusių skaitytojų ir kritikos dėmesio. Naujojoje knygoje polemizuojama su bandymais nuvertinti poeto kūrybą ir vaidmenį, pabrėžiama istoriško, visuminio požiūrio būtinybė. Pateikiama unikalių žinių apie J. Marcinkevičiaus užrašų sąsiuvinius bei rankraščius. Džiaugiamės literatūros vakaro „Dar apie Justiną Marcinkevičių“, metu gauta poeto dukrų Ramunės ir Jurgos padėka. Apie renginį rašyta kultūros žurnale „Santara“.

Vasario mėnesį vyko autorinis Vaivos Aglinskės, žemininkų kartos išeivio poeto, Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureato Kazio Bradūno anūkės, muzikinis vakaras „Pareisiu kaip tiltu tavo prisiminimu“, skirtas poeto 103-osioms gimimo metinėms paminėti. Vaiva Aglinskė skaitė senelio eiles, muzikavo, rodė vizualią medžiagą, pasakojo apie jo gyvenimą ir kūrybą. Metų

pradžioje bibliotekoje vyko LRT tiesioginė radijo laida-diskusija „Kodėl Puccini žudė moteris?“ apie Giacomo Puccini operą „Toska“. Dalyvavo LRT muzikologė Jūratė Katinaitė, teisininkas, rašytojas dr. Justinas Žilinskas, menotyrininkė dr. Giedrė Jankevičiūtė. Moderavo LRT laidos „Kultūros diena“ vedėjas Julijus Grickevičius. Susitikimus su Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatais pratęsė kraštiečių rašytojas Saulius Šaltenis. Romano, apie Laisvės gynėjų dieną, Sausio 13-ąją, „Geležiniai gyvatės kiaušiniai“ sutiktuvėse dalyvavo rašytojas Saulius Šaltenis, kurį kalbino leidyklos „Tyto alba“ vadovė Lolita Varanavičienė.

Kovo mėnesį vyko jau trečiosios kraštiečio kunigo Nerijaus Pipiro poezijos knygos „Vilties sonetai“ pristatymas. Ankstesniųjų eilėraščių knygų pristatymai irgi vyko šioje bibliotekoje. Dalyvavo knygos autorius kunigas Nerijus Pipiras. Renginį vedė rašytojas Stepas Eitminavičius. Muzikavo Utenos meno mokyklos moksleiviai. Rašytojos Renatos Šerelytės tikrais įvykiais paremto romano „Pro rūdijančią naktį“ apie paskutinįjį Lietuvos partizaną Antaną Kraujelį pristatyme dalyvavo knygos autorė, partizano Antano Kraujelio sesuo Janina Šyvokienė, ištraukas iš knygos skaitė aktorius Petras Mendeika. Žurnalistai Dovydas Pancerovas, Birutė Davidonytė pristatė naują publicistinę knygą „Kabinetas 339“. Kasmet, birželio mėnesį Utenos rajone, Juknėnuose, Antano ir Motiejaus Miškinių etnografinėje-literatūrinėje sodyboje, vykstanti Antano Miškinio literatūrinės premijos įteikimo ceremonija dėl įvesto karantino šiais metais buvo perkelta į rugpjūčio pradžią. Pavėluotai 2020 metais vyko ir tarptautinė poezijos šventė „Poezijos pavasaris – 20“. Rugpjūčio 2-ąją, Juknėnuose, Antano ir Motiejaus Miškinių etnografinėje-literatūrinėje sodyboje, aštuonioliktą kartą buvo įteikta Antano Miškinio literatūrinė premija. Ji buvo skirta pasvalietei poetei Agnei Žagrakalytei, šiuo metu gyvenančiai Briuselyje. Agnei Žagrakalytei premija įteikta už eilėraščių knygą „Bu bu itis: Alisa Meler išėina pro duris“. Vakare poezijos gerbėjai rinkosi prie Dauniškio ežero. Tarptautinio poezijos festivalio „Poezijos pavasaris“ 2020 svečiai: poetai Agnė Žagrakalytė, Vytautas Kaziela, Birutė Jonuškaitė, Dainius Dirgėla, Antanas A. Jonynas, Petras Panavas, Alvydas Katinas, Rasa Milerytė, Rūta Mikulėnaitė-Jonuškienė, Regina Katinaitė-Lumpickienė, Erikas Druskinas, Liudvikas Jakimavičius skaitė poeziją, dainavo aktorius, dainų autorius ir atlikėjas Gediminas Storpirstis.

Rugpjūčio mėnesį uteniškė žurnalistė Regina Stundienė pristatė savo knygą „Vilties vaivorykštė virš nerimo bedugnės“. Dalyvavusi knygos autorė ir psichologė Alma Želvienė jautriai kalbėjo suicido tema.

Rugsėjo mėnesį vyko literatūros vakaras „Rašau gyvenimą...“. Susitikimas su 2019 metų bibliotekose skaitomiausių lietuvių grožinės literatūros knygų autorėmis: Irena Buivydaite - Kupčinskiene, Gina Viliūne. Rašytojos išsamiai kalbėjo apie kūrybinį darbą, išleistas knygas, ateities kūrybinius planus. Literatūros ir muzikos vakaro „Kūrėjų duetai“ metu susirinkusieji susitiko su prozininku, dramaturgu, libretistu, eseistu Herkumi Kunčiumi ir tarptautinių konkursų laureate, originalaus balso savininke, garsia soliste Sigute Trimakaite (sopranas). H. Kunčius pasakojo apie išleistas knygas, kūrybinį darbą, pristatė naują knygą „Geležinė Stalino pirštinė“, muzikavo bei apie klasikinę muziką kalbėjo solistė Sigutė Trimakaitė (sopranas). Didelį pasisekimą turėjo aktorius ir režisierius Algirdo Latėno kūrybos vakaras. Programoje „Svietiškos giesmės Lietuvai. Antanas Strazdas. Paulius Širvys“ aktorius skaitoma dviejų lyrikų kūryba – šmaikščios, aukštaičių tarme skaitomos Strazdelio eilės ir vieno talentingiausių pokario poetų Pauliaus Širvio eilėraščiai. Spalio mėnesį archeologas, profesorius Rimvydas Laužikas ir istorikė Anželika Laužikienė pristato naują knygą „Graikija. Alyvmedis, vynmedis ir laivas“. Mokytojas ekspertas Stepas Eitminavičius vedė renginį prozininko B. Radzevičiaus skaitymus. Chaimo Kurickio atsiminimų knygą „Išgyventi ir papasakoti“ pristatė vertėjas Edmundas Kutka. Renginyje dalyvavo Valstybinio Vilniaus Gaono žydų istorijos muziejaus Žydų gelbėtojų atminimo įamžinimo skyriaus vedėja Danutė Selčinskaja, laikraščio „Utenos diena“ redaktorius Vytautas Ridikas, poetas, publicistas, knygoje publikuotų eilėraščių vertėjas Petras Panavas, gidas-kraštotyrininkas Chaimas Bargmanas, publicistai ir vertėjai Tamara ir Georgijus Jefremovai, kraštotyrininkas Valdas Valiūnas, mokytoja, kraštotyrininkė Danguolė Jonaitienė. Literatūros ir atminties vakaras rašytojo Broniaus Radzevičiaus skaitymai. Renginį vedė rašytojas Stepas Eitminavičius. Muzikavo Utenos meno mokyklos mokytojos. Įsimintinas poezijos vakaras „Uždraustas įeiti kambarys“. Aktoriai: Aldona Bendoriūtė, Andrius Bialobžeskis skaitė Nijolės Miliauskaitės eilės ir laiškus, Vytauto Petro Bložės eilėraščius. Vyko teatralizuotas poetų gyvenimo pasakojimas. Poeto Pauliaus Širvio 100-osioms gimimo metinėms skirtas Zarasų viešosios bibliotekos projekto renginys „Turiu žodį, nesuteptą, šventą“. Dalyvavo poetas Rimgaudas Valentinas Graibus, literatūros kritikas, publicistas Stasys Lipskis, gitaristas Serafin Zolin. Zarasų viešosios bibliotekos teatro „Juodai balta“ parodė spektaklį „Vis dar be pabaigos...Paulius Širvys“. (Režisierė Gražina Karlaitė). Ypatingo dėmesio, kaip visada, sulaukė poezijos ir muzikos programa, Autorinių dainų vakaras. Atlikėjas Domantas Razauskas. Dainų autorius, atlikėjas betarpiškai bendravo su publika, pasakojo apie savo kūrybos kelią, atliko jau į albumus sugulsius kūrinius. Pieš paskelbiant karantiną įvyko susitikimas su Rytų

Europos studijų centro vadovu, VU TSPMI lektoriumi Linu Kojala. Pokalbio tema „Lietuva ir pasaulio iššūkiai“.

Kaimo padaliniuose kartu su bendruomenių nariais, kitomis įstaigomis buvo organizuojamos kraštiečių šventės, jubiliejai ir kt. renginiai Tauragnų biblioteka organizavo Šuminų kaimo šventę. Leliūnų biblioteka Žolynų šventę „Kai linai paliečia širdį“.

Teatro spektakliai, literatūrinės, muzikinės programos

Miesto gimtadieniui skirtas, parodytas Kauno kamerinio teatro spektaklis „Noktiurnas“ pagal amerikiečių rašytojo, dramaturgo Adamo Rappo pjesę. Spektaklio režisierius Gytis Padegimas, vaidino Dovydas Stončius, Albinas Budnikas. Solo teatro parodytas spektaklis „Motinos pienas“ pagal to paties pavadinimo latvių rašytojos Noros Ikstenos romaną. Režisierė ir aktorė Birutė Mar.

Pristatyta žodžio ir muzikos programa „Aitvaro brolio neišdaviau“, skirta poeto H. Nagio 100-mečiui. Atlikėjas aktorius Andrius Bialobžeskis. Susirinkusieji palankiai įvertino edukacinę programą „Lietuviška Klasika“. Programos atlikėjai solistas I. Mikalauskas ir dirigentas V. Lukočius. Kauno kamerinis teatras parodė edukacinę programą „Man ne *X“, grįsta žymiojo Augusto Boalio Forumo teatro metodika, leidžiančia žiūrovui būti ne tik pasyviu stebėtoju, bet ir spektaklio kūrėju. Programos veiksmė aktyviai dalyvavo gimnazijų moksleiviai. Režisierius – Vytautas Gasiliūnas, vaidino – Vytautas Gasiliūnas, VDU vaidybos studentai. Didelio populiarumo sulaukė literatūros ir muzikos programos. Poezijos ir muzikos programa parengta asociacijos „Slinktys“ „Purpurinis vakaras varva...“. Programoje Dalios Saukaitytės eilės iš poezijos rinktinės „Purpurinis vakaras“. Eilės skaitė aktorius Eimantas Bareikis, skaitė, skambino gitara ir dainavo aktorius Giedrius Arbačiauskas.

Knygų skaitymo akcijos

Penktą kartą organizuojama interaktyvi akcija „Skaitymo iššūkis“, kurios metu visi norintieji kviečiami įvykdyti penkias smagias skaitymo užduotis ir laimėti prizų. Šių metų šūkis – „Skaitymas mus jungia!“ „Skaitymo iššūki“ koordinavo Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių ir Panevėžio apskričių viešosios bei Lietuvos aklujų biblioteka. Akcijoje dalyvavo Utenos A. ir M. Miškinių viešosios bibliotekos ir Daugailių, Kirdeikių, Tauragnų, Antalgės, Kuktiškių, Leliūnų padalinių skaitytojai.

Kaimo bibliotekos dalyvavo Metų knygos rinkimų akcijoje. Užpalių bibliotekoje aptarta Anos Pulset knyga „Raudonųjų batelių klubas“. Rinkta Metų knyga vaikų kategorijoje, organizuoti rinkimų renginiai priešmokyklinukams, pirmų-ketvirtų klasių mokiniams.

Kino renginiai

Japonijos ambasada Lietuvoje kartu su Japonijos Fondu 2020 metais uteniškius pakvietė į jau tradicija Lietuvoje tapusį Japonijos kino festivalį. Šiemet festivaliui pasirinkti keturi skirtingo žanro filmai, leido geriau pažinti Japoniją: filmai perteikė ypatingas šeimos akimirkas ir tarpusavio santykius, nukėlė į istorinius samurajų ir netgi į senovės Romos laikus, atskleidė šių dienų visuomenėje vyraujančias baimes ir stereotipus, mėgino pažvelgti į atsiskyrėliško gyvenimo keliamus iššūkius, leido pasimėgauti Japonijos kraštovaizdžiu ir susipažinti su lietuviams kiek neįprastomis japonų tradicijomis. Parodyti režisieriaus Hideki Takeuchi filmas „Romos termos“, „Virtuvės samurajai“ (rež. Asahara Yuzo), „Mamešiba“ (rež. Toru Kamei), „Niekas neapgins“ (rež. Ryoichi Kimizuka).

Kino seansą Saugesnio interneto savaitės metu, vasario 10-15 d. inicijavo asociacija „Langas į ateitį“ kartu su festivaliu „Nepatogus kinas“. Lankytojams pristatytas dokumentinis filmas „Interneto valytojai“ 2018, (angl. k., „The Cleaners“, N-16) (rež. Hans Block, Moritz Riesewick) Vokietija, Brazilija, Olandija, Italija, JAV.

„Nepatogus kinas“ 2020 metais pakvietė į virtualią kino salę ir alternatyvias erdves. Pandemijai visame pasaulyje koreguojant kino premjerų ir festivalių planus, „Nepatogus kinas“ organizatoriai pakeitė festivalio formatą. Filmai ir renginiai buvo prieinami visiems Lietuvos žiūrovams. 14-asis tarptautinis žmogaus teisių dokumentinių filmų festivalis spalio 7-18 d. per šalį keliavo virtualiai, o žiūrovai įspūdziais galėjo dalintis po seansų pasilikę virtualioje kino salėje.

Kino sklaidos bibliotekoje projektas „Lietuvių dokumentinio kino sklaida ir jo kūrėjai bibliotekoje 2020“ tęstinis, vykdomas nuo 2011 metų. Kino menas, svarbi kultūros dalis, ugdanti žmogaus kritinį mąstymą, pilietiškumą, mokanti suvokti gyvenimo prasmę. Šiais metais uteniškiai susitiko su septyniais filmų režisieriais ir prodiuseriais. Uteniškiai buvo kviečiami žiūrėti naujausių jau pelniusių tarptautinį pripažinimą, dokumentinių filmų. Biblioteka yra pasirašiusi bendradarbiavimo sutartį su Lietuvos kinematografininkų sąjunga, kuri šį projektą remia. Projekto veiklas pradėjo dokumentinio filmo „Išeiti iš namų“ (rež. Miglė Satkauskaitė) peržiūra. Filmą pristatė komentavo,

atsakinėjo į klausimus prodiuserė Rasa Miškinytė. Rugsėjo mėnesį kino vakaro metu žiūrėtas dokumentinis filmas „Spec. Žvėrynas“ Filmo pristatyme dalyvavo filmo režisierius Andrius Lekavičius. Jis pasakojo apie filmo kūrimo idėjos atsiradimo istoriją, apie vienas iš filmo herojų – uteniškį kilusį nuo Vyžuonų Aleksejų Gaiževskį. Dokumentinį filmą „Nijolė“ (rež. Sandro Bozzolo), pristatė prodiuserė Dagnė Vildžiūnaitė. Ji pasakojo filmo kūrimo istoriją. Nijolė Šivickas (1925–2018) – žinoma Kolumbijos menininkė, Kolumbijos politikos veikėja, du kartus buvusio Bogotos meru, matematiko, profesoriaus Antano Mockaus mama. Režisieriaus Sandro Bozzolo dokumentiniame filme „Nijolė“ A. Mockus su mama keliauja į Lietuvą, kur ketina ne tik susitikti su seniai matytais giminaičiais, bet ir Vilniuje pristatyti menininkės kūrybą. Iš pažiūros tokie skirtingi, mama ir sūnus, tarpusavyje bendraujantys ispaniškai ir lietuviškai, vis dėlto gyvena išvien – nepaliaudami tikėti žmogaus laisve, teisybe ir gerbdami vienas kito skirtybes. Spalio mėnesį uteniškiams pristatytas tarptautinio pripažinimo sulaukęs dokumentinis filmas „Animus Animalis (istorija apie žmones, žvėris ir daiktus)“ susitiktą su filmo režisiere Aiste Žegulyte. Dokumentinio filmo „Stovinčioji ant tilto pristatyme dalyvavo filmo režisierė Dali Rust. Ji pasakojo apie draugyste su signatare, rašytoja Vidmante Jasukaityte, filmo kūrimo istorija. Filme kartu keliaujama per kūrėjos, politikės gyvenimo atradimus, sunkumus, džiaugsmus, ligas, netektis ir meilę. Meilę Tėvynei, Žmogui, Dievui. Vidmantės poezija kaip malda, rašymas, atleidimas, padėka, kur vyrauja tikėjimas ir viltis. Kaip visada didelio susidomėjimo sulaukė režisierius Linas Mikuta. Šį kartą jis rodė ir pristatė dokumentinį filmą „Romano vaikystė“. Projekto veiklas užbaigė režisierė Akvilė Gelažiūtė žiūrovams pristatydama dokumentinį filmą „Neregėta Europa“. Tai jautrus filmas apie dvi regėjimo negalią turinčias drauges ir jų gyvenimo istoriją.

Renginiai skirti vaikams ir jaunimui

2020 metais rajono viešosiose bibliotekose vaikams organizuojamų renginių skaičius ypač sumažėjo. Tai lėmė įvesto karantino reikalavimai, mokyklų nuotolinis darbas. Vyko 87 renginiai vaikams, juose dalyvavo 2037 ikimokyklinio ir pradinių klasių vaikai. Renginių tematika: teatralizuoti pasakų skaitymai ir knygų pristatymai, projektinių animacinių filmų peržiūros ir aptarimai, edukacinės pamokos - spektakliai, „Protmūšiukų“ kovų organizavimas.

VB vyko 19 renginių vaikams, juose apsilankė 309 dalyviai.

Bibliotekoje vaikai supažindinami su šalies krašto istorija per kiną. Švietimo įstaigų moksleiviai buvo kviečiami į animacinių projektinių filmukų „Kunigaikštis Utenis“, „Šalnas dovanas“, „Vilniaus pilies pasaka“, „Utenos krašto vietovardžiai“ peržiūras, jų aptarimus, diskusijas. Ikimokyklinių įstaigų projekto „Skaitau – kuriu – piešiu“ baigiamajame renginyje dalyvavo mokyklų – darželių „Varpelis“ ir „Eglutė“ ugdytiniai. Organizuotas susitikime su vaikų rašytoju Benu Bėrantu. Įspūdingas jo knygos „Ponas Kampas atgyja“ pristatymas. Erdvėje Viskas vaikams vyko teatralizuoti naujų knygų pristatymai.

Edukaciniai renginiai. Neformalus švietimas.

Viešojoje bibliotekoje ir jos padaliniuose organizuotas 181 edukacinis renginiai – 3299 dalyviai.

- Viešojoje bibliotekoje įvyko 110 edukacinių renginių – 2317 dalyvių, iš jų 29 virtualūs renginiai – 672 dalyviai.
- Miesto padaliniuose 2 edukaciniai renginiai – 55 dalyviai
- Kaimo bibliotekose 71 edukacinis renginys – 927 dalyviai

Šeimos skaitmeninių veiklų centre veikia 3 neformalaus ugdymo būreliai. Juose vaikai mokomi technologijų pažinimo, robotikos ir 3D modeliavimo. Bibliotekoje sukauptas robotikos rinkinių fondas, kuriame Lego We.Do 2.0, Lego Boost, Lego Mindstorms EV3, Fishertechnik Optics, Fishertechnik Pneumatic, Fishertechnik Mechanik, Fishertechnik Green Energy, Fishertechni Electronics, Arduino, Raspberry Pi, Micro:bit, LaQ konstruktoriai, M.A.X. Robot by Meccano, LittleBits elektronikos grandinių konstruktorius ir kt. Prasidėjus karantinui būrelių veiklos nebuvo nutrauktos ir tęstos nuotoliniu būdu. Surengta 25 nuotoliniai užsiėmimai.

Vykdomos 3 Lietuvos kultūros paso programos: „Tradicijos ir inovacijos: kaip robotai padeda švęsti šventes“, „Šokiai su bitutėmis-robotais“ ir „Etnokultūra kitaip: malonūs atradimai savame krašte“.

Organizuotos kitos technologinės edukacijos: technologiniai užsiėmimai priešmokyklinukams, edukacinės programos rajone vykstančių renginių ir švenčių metu, parengtas technologinių inovacijų pristatymas Lietuvos knygų mugėje LITEXPO.

2020 metais Pasakų ložėje vyko teatralizuoti edukaciniai garsiniai pasakų skaitymai, kuriuose dalyvavo vaikai. Jie kūrė pasakų herojų paveikslus, kūrė netradicines priemones ir su jomis vaidino. Vaikų ypač mėgstamos „Protmūšiukų“ kovos. Jose dalyvaujantys vaikai lavina mąstymo įgūdžius, kaupia žinių bagažą, patiria atradimo džiaugsmą. Vaikai susidomėję stebėjo ir aktyviai dalyvavo Vilniaus Stalo teatro edukaciniame spektaklyje „Lyderikas“. Po spektaklio vyko edukacinės dirbtuvės. Paskutinis renginys prieš paskelbiant karantiną edukacinės dirbtuvėlės vaikams „Pasaką seka lėlės“, kurį vedė aktorė Elvyra Piškinaitė vaikai kūrė lėles su jomis vaidino.

Renginiai viešosios bibliotekos padaliniuose

Aukštakalnio bibliotekoje vyko Saugesnio interneto diena-viktorina 5 klasių moksleiviams. Edukacinė pamoka – „Moki žodį - žinai kelią“.

Smėlio bibliotekoje - Kraštonos progimnazijos, vaikų ir jaunimo užimtumo centro Dizaino studijos moksleivių trys kūrybos darbų parodos.

Antalgės bibliotekoje – saugesnio interneto diena pradinukams „Tinkamos ir netinkamos nuotraukos“, „Laikas be kompiuterio“, „Sugalvok“, kelionė su vaikais į Lietuvos Nacionalinė M. Mažvydo biblioteką.

Tauragnų biblioteka paminėjo Tauragnų miestelio 765 metų jubiliejaus šventę, organizavo robotikos užsiėmimus vaikams, edukacines dirbtuves su rašytoja Ilona Ežerinyte. Tauragnų biblioteka kartu su seniūnija, Tauragnų krašto bendruomene, UKC Tauragnų skyriumi, Utenos Kraštotyros muziejumi. minėjo kraštiečių dr. Eugenijos Šimkūnaitės 100-ąsias gimimo metines. Už daktarės Eugenijos Šimkūnaitės atminimo saugojimą, darbų sklaidą sulaukta padėkos rašto iš Eugenijos Šimkūnaitės labdaros ir paramos fondo.

Leliūnų biblioteka – Žolynų šventę „Kai linai paliečia širdį“. Šventės metu vyko edukaciniai renginiai, poezijos skaitymai, foto, linų apdirbimo padargų parodos. Pačkėnų bibliotekoje vyko Vaikų gynimo dienos paminėjimas, Selemono Paltanavičiaus knygos „Bebriukų metai“ aptarimas, knygos herojų paveikslų piešimo popietė.

Mokymai gyventojams ir bibliotekos vartotojams.

Viešojoje bibliotekoje organizuota skaitmeninių kompetencijų mokymai gyventojams. Veikla organizuojama rengiant gyventojų mokymo projektus, taip pat vykdamas asociacijos „Langas į ateitį“

projektą „Prisijungusi Lietuva“, kurio tikslas padėti gyventojams išmokti efektyviai, saugiai, atsakingai naudotis informacinėmis technologijomis bei internetu ir jo teikiamomis galimybėmis. Mokymus gyventojams veda keturios skyriaus darbuotojos.

Iš viso surengta 63 mokymo užsiėmimai gyventojams, juose dalyvavo 548 asmenys, bendra praveštų mokymų trukmė 227 val. Mokymai vesti šiomis temomis: skaitmeninio raštingumo pradžiamokslis, tekstų rengimas programa Word; google dokumentai; skaičiuoklės; socialiniai tinklai ir elektroninis bendravimas; elektroninės paslaugos: sveikata, komercija, kelionių ir laisvalaikio organizavimas. Nuotraukų redagavimas ir filmų kūrimas, saugumas internete.

Parengta nauja programa „Skaitmeniniai gebėjimai vyresnio amžiaus žmonių gyvenimo kokybei, komunikacijai ir integracijai gerinti“, kurią baigė 12 vyresnio amžiaus žmonių. Metų pabaigoje, mokymo veikloms nutrūkus dėl karantino, pradėti vesti nuotoliniai mokymai. Apmokyta dešimt asmenų grupė. Teikiamos individualios konsultacijos vyresnio amžiaus žmonėms, du kartus per mėnesį vyksta viešos konsultacijos „IT v@landa“. Gyventojai konsultuojami įvairiais kompiuterių, išmaniųjų įrenginių ir elektroninių paslaugų naudojimo klausimais. Į konsultacinę veiklą įtraukiamas miesto jaunimas – e-skautai. Šiomis konsultacijomis pasinaudojo 51 asmuo.

Kaimo bibliotekose buvo tęsiami projekto „Prisijungusi Lietuva: efektyvi, saugi ir atsakinga Lietuvos skaitmeninė bendruomenė“ gyventojų mokymai. Kirdeikių, Kuktiškių, Tauragnų, Užpalių bibliotekų darbuotojos organizavo ir vedė mokymus gyventojams, Sudeikių, Vyžuonų, Sirutėnų, Pačkėnų bibliotekose mokymus gyventojams vedė viešosios bibliotekos darbuotojos. Kirdeikių bibliotekos vyr. bibliotekininkė Loreta Cigelskienė pasiūlyta apdovanojimui projekte „Prisijungusi Lietuva“ kaip daugiausia Utenos r. gyventojų apmokiusi lektorė. Už gyventojų skaitmeninio raštingumo mokymus darbuotoja įvertinta „Skaitmeninio konsultanto - bibliotekininko 2019“ apdovanojimu.

Kaimo bibliotekų darbuotojos skaitmeninio raštingumo mokė ir konsultavo 60 gyventojų 124 val. Įvyko 69 edukaciniai užsiėmimai, juose dalyvavo 927 gyventojai. Vyko tiesioginės interneto transliacijos: „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu“, „E-sveikata“, „E-sodas“. Informacija apie gyventojų mokymus ir konsultacijas fiksuota kiekvieną mėnesį, pildytos gyventojų mokymų apskaitos lentelės ir pateiktos Nacionalinei Martyno Mažvydo bibliotekai.

Parodos

Marijos Širkinos, savanorės iš Rusijos, fotografijos darbų paroda.

Anykštietės Emos Trapikienės rankdarbių paroda.

Eugenijai Šimkūnaitei „Lietuvos žiniuonė iš Tauragnų: nuo meilės gamtai – ligi žiniuonės išminties“.

Svėdasų J. Tumo-Vaižganto gimnazijos moksleivių meniškai atgaivintų senų knygų paroda „Sena knyga atgyja išmintimi...“.

Akvilės Malukienės piešinių paroda „100 moterų, kūrusių Lietuvą“. Idėja ir tekstai – Lygių galimybių plėtros centro. Projektas skirtas Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečiui paminėti.

Tapytojo Sigitto Petrausko personalinė tapybos darbų paroda „Metamorfozės“.

Fotomenininkės, tapytojos, literatės Audreolės Pivorės tapybos darbų paroda „Gėlėta“.

Japonijos dailės klasiko Hiroshige Ando medžio raižinių (UKIYO- E) „53 Tokaido trakto stotys“ paroda. Paroda apie klaidinančią informaciją „The Glass Room“.

Erdvėje Viskas vaikams buvo eksponuota parodos: „Mažųjų ABC“, „Mano Lietuva“, „Laiminga vaikystė“, „Dviratuką vairuoju – sveikai kvėpuoju“, „Mano vasaros įspūdžiai“, „Rudens gamtos ženklai vaikų fotografijose“, „Spalvų įvairovė“.

Per metus organizuota 14 virtualių parodų: 12 Saldutiškio bibliotekoje, po vieną - Daugailių bei Tauragnų bibliotekose.

IV. INFORMACINIŲ IR ELEKTRONINIŲ PASLAUGŲ PLĖTRA.

Elektroninės paslaugos

Didelis dėmesys skiriamas elektroninių paslaugų kokybei – prieigai prie interneto, interneto svetainės palaikymui, elektroninio katalogo funkcionavimui, prieigai prie duomenų bazių.

LIBIS sistema įdiegta ir veikia viešojoje bibliotekoje, miesto padaliniuose ir visuose kaimo padaliniuose. Sukurta vartotojų automatinio informavimo sistema, siunčianti elektroninius priminimus apie tai, kad baigiasi dokumentų išdavimo laikas ir pasiūlymus automatiškai pratęsti išdavimo terminą. Vartotojai turi galimybę internetu naudotis dokumentų nuotolinio užsakymo, rezervavimo paslauga, kuri ypaš išpopuliarėjo karantino metu, įvedus bekontaktį aptarnavimą. Elektroniniame bibliotekos kataloge susirasti norimą knygą ir ją užsisakyti arba rezervuoti, jei knyga paskolinta skaitytojo. 2020 metais užsakyti 162 dokumentai, rezervuoti 2115 dokumentai.

Rajono viešosiose bibliotekose iš viso yra 125 kompiuterizuotų darbo vietų, skirtų vartotojams: viešojoje bibliotekoje – 46, Aukštakalnio ir Smėlio padaliniuose – 11, kaimo bibliotekose – 68.

Bibliotekos informacijos išteklių ir inovacijų diegimo skyriuje yra 31 viešos interneto prieigos kompiuteris. Bibliotekos interneto svetainė ir Facebook profilis nuolat atnaujinami ir pildomi. Dėl karantino metu apriboto bibliotekos lankomumo daugiau nei dvigubai išaugo virtualių apsilankymų skaičius. Per metus užregistruoti virtualūs 50970 apsilankymai (2019 m. jų buvo 22700). Bibliotekai apribojus veiklas dėl karantino, Facebook profilis tapo svarbiausia vieta nuotolinėms veikloms vykdyti. Iš viso jame apsilankė 9768 lankytojai, sukurta 94 nuotraukų albumai, paskelbta 590 naujų įrašų. Užfiksuotos 26 767 bibliotekos nuotolinių veiklų vaizdo įrašų (edukacijos, konkursai, viktorinos) peržiūros. Per metus užregistruoti 7292 interneto seansai. Interneto seansų skaičius sumažėjo dėl pavasario ir rudens metu vykusio karantino kuomet vieša interneto prieiga bibliotekoje buvo uždaryta.

Informacinės užklauskos:

SVB (vietoje, telefonu, el. paštu, per LIBIS integruotą „Klausk bibliotekininko“ paslaugą): atsakyta į 53004 (2019 m. – 65578) užklauskų, iš jų 4218 (2019 m. – 3624) elektroniniais kanalais.

VB (vietoje, telefonu, el. paštu, per LIBIS integruotą „Klausk bibliotekininko“ paslaugą): atsakyta į 49219 (2019 m. – 60225) užklauskų, iš jų 4092 (2019 m. – 3517) elektroniniais kanalais.

Kaimo padaliniuose 875, iš jų 33 elektroniniais kanalais.

Teikiamos dokumentų spausdinimo, kopijavimo, skenavimo paslaugos:

SVB padaryta kopijų vartotojams 42553 vnt., iš jų fotokopijų popieriuje 42553 vnt.

- VB – 27813 vnt., iš jų fotokopijų popieriuje 27813 vnt.
- MD – 10307 vnt. iš jų fotokopijų popieriuje 10307 vnt.
- KD – 2354 vnt. iš jų fotokopijų popieriuje 2354 vnt.

Toliau sėkmingai vykdoma kompiuterių vartotojų konsultavimo veikla sukuriant naują paslaugą vyresnio amžiaus žmonėms. Sukurta nauja paslauga vyresnio amžiaus žmonėms „IT v@landa“. Du kartus per mėnesį nustatytu laiku jiems teikiamos nemokamos individualios konsultacijos įvairiais kompiuterių, išmaniųjų įrenginių ir elektroninių paslaugų naudojimo klausimais. Į konsultacinę veiklą įtraukiamas miesto jaunimas – e-skautai.

Kaimo bibliotekose buvo tęsiami asociacijos „Langas į ateitį“ projekto „Prisijungusi Lietuva: efektyvi, saugi ir atsakinga Lietuvos skaitmeninė bendruomenė“ gyventojų mokymai. Kirdeikių, Kuktiškių, Tauragnų, Užpalių bibliotekų darbuotojos organizavo ir vedė mokymus gyventojams, Sudeikių, Vyžuonų, Sirutėnų, Pačkėnų bibliotekose mokymus gyventojams vedė viešosios bibliotekos darbuotojos.

Gyventojams teikiamos virtualios paslaugos - internetu galima užsisakyti bibliotekoje esančias knygas, rezervuoti knygas, virtualiai bendrauti, informacijos teikimui bei bendravimui su skaitytojais viešoji biblioteka susikūrė savo profilį socialiniame tinkle Facebook-e. Profilius turi ir viešosios bibliotekos padaliniai kaime. Bibliotekos profilyje socialiniame tinkle Facebook-e per metus apsilankė 9768 lankytojai (2019 m. – 9696), vidutiniškai 814 kas mėnesį (2019 m. – 808). Parengta 590 naujų įrašų ir 94 nuotraukų albumai.

Prieiga prie elektroninių informacijos išteklių

Prenumeruojamos duomenų bazės:

- „EBSCO Publishing“ duomenų bazių paketas;
- Naxos Music Library“ duomenų bazė;
- Lietuviška teisinė duomenų bazė INFOLEX;
- Vyturio“ skaitmeninių knygų vaikams ir jaunimui biblioteka.bazės. Iš jų vartotojai 2020 m. atsisiuntė 2840 dokumentus, 2019 m. atsisiūsta 833 dokumentai. Karantino metu vartotojai

skatinami naudotis nuotoline prieiga, pagal galimybes jiems suteikiami individualūs prisijungimo iš namų duomenys.

Nemokamos lietuviškos duomenų bazės:

- Bibliotekos elektroninis katalogas.
- Lietuvos integralios bibliotekų informacijos sistemos (LIBIS) suvestinis katalogas.
- Nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos elektroninis katalogas.

Vietinės periodikos straipsnių analizinių aprašų rengimas LIBIS analizinės bibliografijos sistemei. Į LIBIS duomenų bazę ir bibliotekos elektroninį katalogą jungiami aprašai iš trijų Utenos regiono laikraščių: „Utenis“, „Utenos apskrities žinios“, „Utenos diena“. Taip pat elektroninis katalogas pildomas kraštotyriniais analiziniais aprašais iš knygų bei respublikinės periodinės spaudos. Per metus į nacionalinę bibliografijos duomenų bazę ir bibliotekos elektroninį katalogą įjungta 1613 straipsnių aprašų, iš viso dabar yra 63494 analiziniai įrašai.

Kraštotyrinės informacijos skaitmeninimas ir pateikimas internete.

Skaitmeniniame bibliotekos metraštyje publikuota 10 naujų straipsnių:

<http://www.uvb.lt/lt/metrastis>

Parengtos 98 spaudos apžvalgos: <http://www.uvb.lt/lt/krašticiams/2012-10-09-12-50-59>

Parengtos 4 knygų apžvalgos <http://www.uvb.lt/lt/krašticiams/knygos?limitstart=0>

Bibliotekos interneto svetainės dalių „Bibliotekos metraštis“ ir „Kraštas“ priežiūra ir pildymas.

Pildomas Utenos A. ir M. Miškinių viešosios bibliotekos virtualus metraštis:

<http://www.uvb.lt/lt/metrastis>.

Bibliotekos interneto svetainėje www.uvb.lt rengiama rubrika kraštiečiams: sudaromas skaitmeninis kraštiečių sukakčių ir jubiliejų kalendorius, skaitmenines rodyklės „Utenos kraštas spaudoje“

(<http://www.uvb.lt/lt/krašticiams/2012-10-09-12-50-59>) bei „Utenos kraštas knygose“

(<http://www.uvb.lt/lt/krašticiams/knygos>).

Virtualios paslaugos ir renginiai

Per metus užregistruoti virtualūs 50970 apsilankymai (2019 m. jų buvo 22700).

Per metus surengta 36 virtualūs renginiai, kuriuose dalyvavo 2672 dalyvių.

Bibliotekai apribojus veiklas dėl karantino, Facebook profilis tapo svarbiausia vieta nuotolinėms veikloms vykdyti. Iš viso jame apsilankė 9768 lankytojai, sukurta 94 nuotraukų albumai, paskelbta 590 naujų įrašų. Užfiksuotos 26 767 bibliotekos nuotolinių veiklų vaizdo įrašų (edukacijos, konkursai, viktorinos) peržiūros. Pavasarį vyko Skaitmeninės savaitės viktorina. Moksleiviai kasdien atsakinėjo į pateiktus klausimus, o savaitės pabaigoje išrinkti nugalėtojai apdovanoti prizais. Viktorinos užduotims pasirinktos penkios temos: saugumas internete, statistika, faktai, vaizdai bei internetas Lietuvoje.

Panaudojant nemokamą Kahoot platformą parengtos ir per Facebook socialinį tinklą organizuotos viktorinos: apie kosmosą, vandenį, „Faktai – mitai” LEGO, „[Pasakos, pasakaitės...](#)“ „Animaciniai filmų herojai“, „Viskas apie sportą”, Velykinė. Viktorinose dalyvavo ne tik vaikai, bet ir suaugusieji, šeimos.

Kas savaitę buvo rengiami ir filmuojami eksperimentai siekiant paskatinti vaikus gilinti gamtamokslines žinias eksperimentuojant. Sukurti filmai patalpinti Youtube platformoje. Parengti šie virtualūs eksperimentai: [Vandens paviršiaus įtempimas](#), [Vandens šiluminės savybės](#) ir t.t.

Nuo pat pirmųjų karantino dienų bibliotekos darbuotojos kvietė robotikos būrelio vaikus lavinti vaikų kūrybiškumą nuotoliniu būdu. Vaikai naudodami namuose turimas LEGO detales konstravo tai, ką kas savaitę nurodė būrelio vadovė. Surengti šie būrelio užsiėmimai. Plačiau apie juos paskaityti galima Utenos A. ir M. Miškinių viešosios bibliotekos šeimos skaitmeninių veiklų centro tinklaraštyje <https://seimossvc.blogspot.com/>

Panaudojant Kahoot viktorinų kūrimo priemonę parengtos ir socialiniame tinkle publikuotos kraštotyrinių viktorinų ciklas suaugusiems „Čia mano Utena“. Ciklą sudarė keturios viktorinos skelbtos kas savaitę: [Jie išaugo Utenos krašte](#), [Nuo piliakalnių iki bažnyčių bokštų](#), Plunksnos meistrai, Dailės kūrėjai.

Utenos biblioteka kartu su kitomis Lietuvos bibliotekomis stojo į kovą su pandemija. Panaudojant projektų įgyvendinimo metu nupirktus 3D spausdintuvus buvo spausdinami rėmeliai apsauginiams

skydams. Pagaminta 210 vnt. skydelių, kurie padovanoti Utenos apylinkės teismo, Utenos teismo ekspertinio skyriaus, Meno mokyklos, VMI ir kitų įstaigų darbuotojams.

Trijų bibliotekoje veikiančių neformalaus ugdymo būrelių veikla buvo tęsiama nuotoliniu būdu „Būrelis į namus“. Moksleiviai toliau gilinosi į technologijų, robotikos ir 3D modeliavimo dalykus. Trys bibliotekos darbuotojos parengė dviejų mėnesių nuotolinio ugdymo programas bei užduotis. Šias užduotis vaikai savarankiškai ar padedami tėvų siuntėsi iš bibliotekos interneto puslapio ir jas atlikę namuose siuntė būrelių vadovėms. Veiklų rezultatais ir moksleivių pasiekimais buvo pasidalinama bibliotekos Facebook profilyje ir bibliotekos šeimų skaitmeninių veiklų centro tinklaraštyje. Iniciatyvos „Būrelis į namus“ užduotys prieinamos interneto adresu http://www.uvb.lt/lt/krasto-zmones/2484-robotika-nuotoliniu-budu?fbclid=IwAR01O0rRyhFJ9ie04gJOdt1qfU6H7UKNwl-13SHOjmVbaWruY_dNY5uc_-A

Nuotoliniai kūrybiniai užsiėmimai. Vaikams buvo parengti kūrybinių užduočių paketai ir siunčiami paštu. Atliktas užduotis vaikai fotografavo ir siuntė bibliotekos darbuotojoms. Tokioms užduotims buvo pasirinktos dvi temos – kalėdiniai atvirukai bei tautosaka. Buvo ieškoma patrauklesnių būdų tautosakos pažinimui skatinti. Tam buvo pasitelkta komiksų kūrimo idėja. Pagal pasaką „Išvaduota karalaitė“ vaikai iš LEGO detalių sukūrė veikėjus ar pasakos fragmentus. Jie aktyviai dėliojo, konstravo, fotografavo ir siuntė mokytojoms. Iš nuotraukų buvo sukurtas komiksas, jis atspausdintas atvirukų forma (<https://seimossvc.blogspot.com/2020/11/pasaka-ismaduota-karalait.html#more>)

Virtualūs etnokultūriniai pabėgimo kambariai

Etnokultūrinių žinių populiarinimui panaudota virtualių pabėgimo kambarių idėja. Tai mokymasis ir pažinimas per įtraukiančius nuotykius, kuomet kiekvienai pažintinei temai kuriamos istorijos, o juose keliamus iššūkius dalyviai įveikia besivadovaudami užuominomis ir kodais įvairiems galvosūkiams spręsti. Dalyvavimui nereikia ypatingų priemonių, pakanka smalsumo, kantrybės ir telefone įsidiegti nemokamą mobilią programėlę Actionbound. (žiūrėti apie sk. apie projektus)

Organizuoti nuotoliniai kursai suaugusiems „Skaitmeninių nuotraukų redagavimas“ pagal projekto „Prisijungusi Lietuva“ mokymų programą.

Mobilią bibliotekos aplikaciją UtenosBiblioteka įsiedigusiems vartotojams buvo nuolat siunčiama bibliotekos informacija apie veiklas ir leidinius, rengiamos ir kartą per mėnesį siunčiamos populiariausių knygų apžvalgos. Parengta 12 apžvalgų, pateikta 114 knygų rekomendacijos.

Dalyvaujant Zarasų rajono savivaldybės bibliotekos projekte sukurtas ir įdiegtas naujas virtualios realybės turas Utenos ir Zarasų rajonų dvarams ir piliakalniams pažinti. Surinkta šiam turui reikalinga medžiaga apie Utenos apylinkėse esančius dvarus ir piliakalnius. Turas įdiegtas bibliotekos šeimos skaitmeninių veiklų centre.

Kraštotyrinės informacijos skaitmeninimas ir pateikimas internete: virtuali paroda „Rašytojų linkėjimai bibliotekai“. Virtualiai eksponuojamos knygos su bibliotekai ir Utenos kraštui skirtomis autorių dedikacijomis. <https://photos.google.com/share/AF1QipP5xZHyFLaZR0cOHvWsZ-ab3bgvAdCKTDM2GOTOHx7jHbxECtehJpLJ2ZXmGie1vg?key=UGI5bFN1T1VCYW9fUGV5YjI0dC1WNTIWSE9OS2JB> Virtuali paroda „Išėjęs Priešaušrio vieškeliais: Bronių Radzevičių prisimenant“, skirta kraštiečio rašytojo B. Radzevičiaus jubiliejui.

https://photos.google.com/share/AF1QipPlgirjIcbthkBMUzt6OJ2I0oL_3bmPSF6Ca5YdE-adY5YaKdvzPqvcuNsDVsvTw?key=a0FGZWpXRS1SLVRNNHEzYlh2R01tSXdPMmdMYjdR

V. ĮGYVENDINTI PROJEKTAI PASLAUGŲ PLĖTRAI IR KOKYBEI

„Utenos informacijos centras“ (2018-2020 COOMM/VIL/2018-2020). 2020 m. baigtas vykdyti projektas. Europos komisijos skirta lėšų 16800. Utenos Europe Direct informacijos centras (EDIC) – tai informacinė tarnyba, kuri padeda ieškantiems bendros informacijos apie Europos Sąjungą, atsako į užklausas, tarpininkauja su kitomis ES tarnybomis ieškant specializuotos ES informacijos, platina nemokamą literatūrą. EDIC atsižvelgdamas į Europos Komisijos prioritetus organizavo įvairius renginius ES temomis įvairioms visuomenės grupėms ir plačiai visuomenei Utenos regione. Per 2020 m. buvo suorganizuota 25 renginiai: pamokos, svarbių Europos datų paminėjimai, protų mūšių „Europrotai“ turnyrai, diskusijos/seminarai aktualiomis ES temomis, ekskursijos, parodos, radijo laidos, virtualūs konkursai, viktorinos. Europe Direct Utena nuolat palaikė aktyvų ryšį su piliečiais organizuodama informavimo ir aktyvaus piliečių dalyvavimą skatinančią veiklą. Gerindama supratimą apie tai, kaip veikia ES ir jos parlamentinė demokratija ir kokie klausimai priklauso ES atsakomybės sričiai. EDIC gerino piliečių suvokimą apie tai, kuo ES jiems yra naudinga kasdieniniame gyvenime, kartu pabrėždama jos pridėtinę vertę.

ES struktūrinių fondų ir LR valstybės biudžeto lėšomis finansuoto, 2018 - 2020 metais vykdyto projekto „Utenos miesto socialinės rizikos vaikų atskirties mažinimas per kultūrinės ir edukacinės veiklas“ 08.6.1-ESFA-V-911-20-0006, kurio tikslas per kultūrinės bei edukacinės veiklas, pasitelkiant savanorius, mažinti socialinę atskirtį Utenos miesto socialinės rizikos vaikams ir jaunimui veiklos buvo sėkmingai tęsiamos ir iki rugsėjo mėnesio turėjo būti užbaigtos. Prasidėjusi pandemija koregavo planus. Projektas pratęstas iki 2021 metų balandžio mėnesio. Aktyvios projekto veiklos pagal numatytą grafiką baigėsi spalio 30 dieną. Skirtos lėšos įsisavintos. Projekte dalyvavo 174 vaikų. Su jais dirbo 20 savanorių. Projekto įgyvendinimo metu organizuotos kultūrinių veiklų 203 užsiėmimai: skaitymo skatinimo, pažintinių kelionių, popamokinė ir edukacinių veiklų 207 užsiėmimai: teatro, animacinės dirbtuvės, ekologinės dirbtuvės, technologijų įsisavinimo, savanorių mokymai. Vaikai du metus dalyvavę projekto veiklose gerino socialinius įgūdžius, mokėsi dialogo taisyklių, dirbti komandoje. Daug darbo įdėta ugdant vaikų gebėjimus priimti informaciją, ją pritaikyti darbe ir moksle. Įgyvendinus projektą, jame dalyvavę vaikai gebės geriau integruotis į socialinę aplinką, savarankiškai priimti sprendimus bei palaikyti visuomenėje įprastus socialinius ryšius. 2020 metais įsisavinta viso: 20693, 43 Eur savivaldybės dalis 2069 Eur

Lietuvos kino centro remto projekto „Lietuvių dokumentinio kino sklaida ir jo kūrėjai bibliotekoje-2020“, skirta 2000Eur Įgyvendinimo darbus nuolat trikdė prasidėjusi pandemija. Karantino reikalavimai neleido kviešti pilną salę žiūrovų. Jų srautai buvo ribojami. Projekto tikslinė grupė – senjorai kurių lankymasis renginiuose buvo ypač ribojamas. Nors ir sunku buvo sukviesti jaunimą ir senjorus susipažinti su naujaisiais ir reikšmingais, pelniusiais tarptautinį pripažinimą lietuviškais dokumentiniais filmais, juos analizuoti ir vertinti, bet projekto tikslas buvo pasiektas. Parodyti septyni filmai: „Išeiti iš namų“, „Spec. Žvėrynas“, „Nijolė“, „Romano vaikystė“, „Animus Animalis“, „Stovinčioji ant tilto“, „Neregėta Europa“. Susitikta su prodiuseriais R. Miškinyte, D. Vildžiūnaite, ar režisieriais A. Lekavičiumi, L. Mikuta, A. Žegulyte, D. Rust, A. Gelažiute.

Lietuvos kultūros tarybos finansuotas projektas Skaitymo skatinimo programa „Knygos galia telkti ir skatinti kūrybiškai gyventi“, skirta 7000 Eur. Projekto tikslai – skatinti visuomenę domėtis, susipažinti su literatūros ir meno lauko naujaisia informacija, gausinti skaitančių gyventojų bendruomenę, ugdyti kūrybišką, tobulėti siekiančią, kritiškai mąstančią, pilietiškai atsakingą asmenybę. Svarbiausia keisti ir stiprinti visuomenės požiūrį į skaitymą ir jo svarbą, todėl buvo būtina ugdyti skaitymo kultūrą kuriant patrauklią skaitymo erdvę. Utenos regiono gyventojams

organizuoti devyni kūrybos vakarai, susitikimai, su rašytojais, dainų autoriais ir atlikėjais, pristatytos keturios literatūrinės muzikinės programos, parodyti du „Solo“ ir Kauno miesto kamerinio teatrų spektakliai.

Japonijos ambasada Lietuvoje kartu su Japonijos Fondu 2020 metais uteniškius pakvietė į jau tradicija Lietuvoje tapusį Japonijos kino festivalį.

Įgyvendintas Lietuvos kultūros tarybos remtas projektas „Etnokultūra kitaip: malonūs atradimai savame krašte“, skirta 5800 Eur. Projekto tikslas – populiarinti krašto etnokultūrą jaunimui patraukliais būdais, sukurti virtualias edukacines veiklas, kurios galėtų būti alternatyva dėl COVID 19 pandemijos uždraudus kitas bibliotekos edukacines veiklas. Sukurti 6 etnokultūriniai virtualūs pabėgimo kambariai muzikos, amatų, vietovių, kalbos, tradicijų ir maisto tematika. Pabėgimo kambariuose naudojama Actionbound mobili aplikacija, sukurtos virtualios veiklos vartotojams prieinamos adresu <https://kitokieatradimai.lt>.

Įgyvendintas Lietuvos kultūros tarybos remtas projektas „Inovacija bibliotekai: interaktyvi knyga „Žolynų paslaptys pagal Eugeniją Šimkūnaitę“, skirta 10002,4 Eur. Sukurta ir bibliotekoje instaliuota interaktyvi knyga – instaliacija apie E. Šimkūnaitės aprašytus augalus ir jų naudą. Taip populiarinamas kraštietės mokslininkės mokslinis ir kultūrinis palikimas.

Įgyvendintas Utenos rajono savivaldybės 2020 metų neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi finansavimo programos remtas projektas „Skaitmeniniai gebėjimai vyresnio amžiaus žmonių gyvenimo kokybei, komunikacijai ir integracijai gerinti“, skirta 1000 Eur. Praveisti 50 val. trukmės mokymai vyresnio amžiaus gyventojams šiomis temomis: išmaniųjų įrenginių valdymas, kalbų mokymasis mobiliųjų programų pagalba, mobiliosios programos laisvalaikiui, sveikam gyvenimo būdai ir bendravimui. Mokymuose dalyvavo 12 asmenų.

Parengtas ir pradėtas įgyvendinti tarptautinis dviejų metų trukmės Erasmus+ strateginių partnerysčių projektas „Development of elderly’s digital skills through family learning“/„Vyresnio amžiaus žmonių skaitmeninių gebėjimų ugdymas mokantis kartu su šeima“ (bendra finansavimo suma 82230 Eur). Projekto tikslas – keičiantis tarptautine patirtimi diegti naujus pagyvenusių žmonių skaitmeninio raštingumo ugdymo modelius. Projekte dalyvauja partneriai iš Estijos, Italijos, Ispanijos, Bulgarijos ir Turkijos. Utenos biblioteka vadovauja šiam projektui ir yra atsakinga už jo įgyvendinimą.

Dalyvauta Zarasų rajono savivaldybės bibliotekos projekte „Skaitmeninių paslaugų centrų plėtra– kultūrinio kraštovaizdžio pasakojimai atgimsta interaktyviai“ remtame Lietuvos kultūros tarybos. Sukurtas ir įdiegtas naujas virtualios realybės turas Utenos ir Zarasų rajonų dvarams ir piliakalniams pažinti. Surinkta šiam turui reikalinga medžiaga apie Utenos apylinkėse esančius dvarus ir piliakalnius. Turas įdiegtas bibliotekos skaitmeninių veiklų centre.

Projektinę veiklą vykdė viešosios bibliotekos padaliniai. Kirdeikių, Kuktiškių, Tauragnų, Užpalių bibliotekų darbuotojos aktyviai dalyvavo projekto „Prisijungusi Lietuva“ veiklose. Padėjo gyventojams išmokti efektyviai, saugiai, atsakingai naudotis informacinėmis technologijomis bei internetu ir jo teikiamomis galimybėmis.

Daugailių biblioteka. Spalio mėnuo skelbiamas, kaip mokyklų bibliotekų mėnuo. Mokykla su biblioteka tradiciškai dalyvauja tarptautiniame projekte „ISLM 2020Bookmark Exchange“ knygų skirtukų gaminimas“. Pagaminti knygų skirtukai šiemet išsiųsti į Portugaliją ir Rusiją. Kuktiškių biblioteka kartu su moterų klubu „Kuksa“ pradėjo įgyvendinti projektą „Bendravimo ir bendradarbiavimo įgūdžių formavimas“, finansuojamą LEADER lėšomis. Įvyko du mokymai bei du praktiniai-informaciniai seminarai. Sirutėnų biblioteka kartu su Sudeikių daugiafunkciu centru vykdė projektą „Sveikatos universitetas Tavo namuose“. Projektus kaimo bibliotekos rengia ir įgyvendina kartu su vietos bendruomenėmis. Kirdeikių biblioteka pasirašė bendradarbiavimo sutartį su Kuktiškių moterų klubu „Kuksa“ įgyvendinant projektą „Bendravimo ir bendradarbiavimo įgūdžių formavimas“ ir dalyvavo organizuojuose renginiuose bei išvykoje po Kupiškio kraštą. Bendradarbiauta su Ignalinos rajono savivaldybės viešąja biblioteka projekte „Bažnyčių istorija žadina vaizduotę“. Kirdeikių Šv. Jono Krikštytojo bažnyčioje vyko švietėjiška paskaita „Žvakės liepsna - reikšmingas daugelio bažnytinių apeigų simbolis“. Pakalnių biblioteka ir Pakalnių moterų užimtumo centras įgyvendino projektą „Mokomės ir tobulėjam“ pagal Utenos regioninio vietos veiklos grupės dvisektorės vietos plėtros strategijos 2016-2023 m. priemonę „Mokymų, skirtų žinių atnaujinimui ir įgūdžių formavimui, vykdymas, edukacinių programų, Utenos krašto gamtos ir kultūros savitumo išsaugojimui ir plėtrai, kūrimas bei įgyvendinimas“. Užpalių biblioteka kartu su bendruomene įgyvendino Utenos r. savivaldybės administracijos finansuotus projektus: „Mankštintis kartu smagu!“, „Tradicinių veiklų kaleidoskopas Užpaliuose“ „Tautodailės atspindžiai per Rudens Lygiadienio šventę“, „Edukacinės lauko erdvės parke įrengimas“ „Jaunimo muzika Užpaliuose“, „Socialinių paslaugų teikimas Užpalių seniūnijos bendruomenėje“, Žemės ūkio

ministerijos - „Užpalių krašto šventė: sueikime ir bendraukime“. Dėl COVID 19 situacijos įpusėti, bet nebaigti įgyvendinti Utenos regiono VVG finansuoti projektai: „Šventoji jungia kaimynus“ ir „Mokydamiesi ir dalindamiesi kuriame sąmoningą ir stiprią bendruomenę“.

VI. BIBLIOTEKOS VEIKLOS VIEŠINIMAS

Rajono laikraščiuose („Utenos diena“, „Utenos apskrities žinios“, „Utenis“) apie rajono bibliotekų veiklą publikuota 43 straipsniai (apie kaimo bibliotekų veiklą publikuoti 5 straipsniai). Informacija apie bibliotekų veiklą skelbiama viešosios bibliotekos puslapyje www.uvb.lt, Viešosios bibliotekos FB paskyroje. Informacija apie bibliotekų renginius siunčiama Utenos rajono laikraščių redakcijoms, „Anykšta“ redakcijai, interneto portalui www.manokrastas.lt, Utenos radijui, viešosios bibliotekos puslapiui www.uvb.lt, FB paskyros administratoriui. Užpalių, Tauragnų, Radeikių, Daugailių bibliotekos informaciją skelbia, paslaugas viešina seniūnijų bei mokyklos internetiniuose puslapiuose (www.radeikiai.lt, www.daugailiai.lt, www.tauragnai.eu, www.uzpaliai.utena.lm.lt; www.daugailiai.utena.lm.lt; bei savo bibliotekų Facebook'e. Užpalių bibliotekos darbuotoja rengia ir leidžia vietos laikraštį „Už Palių“, atspindintį Užpalių seniūnijos gyvenimo aktualijas bei rajono ir Lietuvos aktualiausią informaciją.

20 kaimo bibliotekų turi susikūrę savo bibliotekų FB profilius, kur viešina informaciją apie bibliotekos veiklą, naujai gautas knygas ir kt.

Laida „Stotelė - biblioteka“ transliuojama „Utenos radijuje“ parengė 17 laidų, kurios transliuojamos trečiadieniais ir šeštadieniais. Rubrikoje „Infonamas“, kuri skirta vaikams ir apie vaikus, parengta 1 reportažas apie Metų knygos rinkimus ir vaikų literatūrą. „Svečio kėdėje“ buvo kalbinta 14 svečių: režisieriai R. Miškinytė, A. Leikauskas, knygų autoriai A. Kaušpėdas, R. Šaltenis, R. Stundienė aktorai I. Ciplijauskas, D. Stončius, A. Budnikas, dailininkas S. Petrauskas, literatūrologas R. Čičelis, K. Bradūno anūkė Vaiva Aglinskaitė, Japonijos informacijos ir kultūros centro atstovė R. Anusevičienė ir dar daugelis kitų. Rubrikoje „Bibliotekos triukšmas“ skelbiamos bibliotekos naujienos, parodos, projektinė veikla, akcijos, savanoriai, kino vakarai. Rubrika „Knyga su prieskoniu“, kuri pristato knygų naujienas, topus, senų knygų atradimus ar prisikėlimus, nuomones apie perskaitytas knygas, paleido į eterį du pristatymus apie knygų madas, vaikų skaitinius, vasaros skaitinius, leidyklų naujienas, Metų knygos rinkimus.

Savanorystė bibliotekoje

Utenos A. ir M. Miškinių viešoji biblioteka sėkmingai tęsia bendradarbiavimą su jaunimo savanoriškos veiklos centru „Deineta“. 2019 m. gegužės mėnesį savanoriauti į biblioteką atvyko dvi jaunos, iniciatyvios merginos: Marija Širkina iš Rusijos ir Lillit Avagyan iš Armenijos. Europos savanorių tarnybos projektas viešosiose Lietuvos bibliotekoje vyko iki kitų metų pradžios. Savanorės savo idėjomis ir iniciatyvomis daug prisidėjo prie bibliotekos veiklos: vedė anglų, rusų kino, fotografavimo klubus gyventojams, organizavo konkursus, parodas, stovyklas, mokymus bei paskaitas apie savanorystę.

Europos informacijos centro (įkurtas bibliotekoje) misija – padėti Utenos regiono gyventojams gauti informaciją apie Europos Sąjungos politiką, institucijas, teisinę bazę, programas bei finansavimo galimybes, organizuoti informacinius renginius. Buvo suorganizuota 25 renginių, juose apsilankė 1180 miesto ir rajono gyventojų. Prie bibliotekos įkurtas Utenos Trečiojo amžiaus universitetas (UTAU), vienijantis apie 300 klausytojų. Klausytojai aktyviai savanoriauja vykdomuosiuose projektuose.

Partnerystė ir atstovavimas

Projektai vykdomi bendradarbiaujant su Lietuvos mainų švietimo mainų paramos fondu, Utenos švietimo centru, Utenos trečiojo amžiaus universitetu, Utenos savivaldybės teritorijoje esančiomis švietimo įstaigomis, nevyriausybinėmis organizacijomis, VŠĮ Utenos regiono bendruomenės fondu, Utenos miesto VVG, Pilietinės visuomenės institutu, jaunimo organizacija „Apskritas stalas“, Lietuvos moksleivių sąjungos Utenos skyriumi, VO „Gelbėkit vaikus“ Utenos skyriumi, Šeimos ir vaiko gerovės centru, Utenos kultūros centru, Kraštotyros muziejumi, Utenos socialinės globos namais, Utenos kolegija ir kt. organizacijomis. Pasirašyta bendradarbiavimo sutartis su Lietuvos Kinematografijos sąjunga, bendradarbiaujama su Utenos „Rotary“ klubu, kuris skiria lėšų spaudiniams įsigyti. Organizuojant renginius bendradarbiaujama su Lietuvos rašytojų sąjunga, Japonų ambasados darbuotojais. Tęsiamas bendradarbiavimas su jaunimo savanoriškos veiklos centru „Deineta“, priimant savanorius. Vykdam tarptautinį Erasmus+ strateginių partnerysčių projektą bendradarbiaujama su Nevyriausybine organizacija Nazzilli hayat boyu ogrenme dernegi iš Nazzilli Aydin, Turkija, Castilla-La Mancha universitetu iš Ciudad Real, Ispanija, Asociacija

Culturale eduvita e.t.s iš Lecce, Italija, „Tsennosti, Dobrodeteli, Integritet” fondu iš Sofijos, Bulgarija, Pärnu centrine biblioteka iš Pärnu, Estija.

Bibliotekos darbuotojai yra Lietuvos bibliotekininkų draugijos nariai. Direktorė yra LBD tarybos narė, Lietuvos savivaldybių viešųjų bibliotekų asociacijos, tarybos narė, Lietuvos kultūros tarybos Utenos regioninės tarybos narė, Lietuvos regionų bibliotekų asociacijos pirmininkė, Kultūros komiteto prie LR trišalės tarybos pirmininkė. Laima Lapinienė yra Europos suaugusiųjų mokymosi elektroninės platformos, kurią Lietuvoje administruoja Švietimo mainų paramos fondas, ekspertė. Direktorė Vida Garunkštytė, Informacijos išteklių ir inovacijų diegimo sk. vedėja Laima Lapinienė, bibliotekininkė Biruta Vaškeliene – asociacijos Utenos trečiojo amžiaus universiteto tarybos narės.

VII. DOKUMENTŲ FONDAS

Bibliotekos Dokumentų tvarkymo ir komplektavimo skyriaus veiklos tikslas – analizuoti, sudaryti, įtraukti į apskaitą universalų dokumentų fondą, atitinkantį Utenos rajono savivaldybės ekonominę ir kultūrinę plėtrą, demografinę situaciją bei bendruomenės reikmes. 2020 metais biblioteka iš valstybės biudžeto (Kultūros ministerijos) dokumentams įsigyti gavo 36822 Eur (2019 m. – 32 120 Eur), už valstybės biudžeto lėšas įsigyta 4011 fiz. vnt. (2019 m. – 3 726), 864 pavadinimų (2019 m. - 858 pav.) dokumentų. 2020 m. buvo gauta valstybės vardu pasiskolintų lėšų – 27147,00 Eur. Įsigyta 2709 fiz. vnt. 440 pavadinimų dokumentų. Iš savivaldybės gauta 35 000 Eur (2019 m. - 34 000 Eur), šios lėšos išleistos knygoms, garso ir vaizdo dokumentams įsigyti 17300 Eur, periodinių leidinių prenumeratai – 17700 Eur. papildomų valstybės lėšų gavimas leido papildyti ir atnaujinti kaimo padalinių fondus. Pagrindinis dokumentų įsigijimo kriterijus - viešasis pirkimas, laikantis viešųjų pirkimų įstatymo ir naudojantis CVP IS elektroninėmis priemonėmis.

2020 m. gruodžio 31 d. viešosios bibliotekos ir jos padalinių fondą sudarė 249862 fiz. vnt. (65009 pav.) dokumentų. Lyginant su 2019 metais dokumentų fondas sumažėjo 656 fiz. vnt. Spaudinai brangsta, mažiau jų įsigijama, naudojamos knygos susidėvi, mokslo populiarai literatūra greit sensta, praranda aktualumą todėl nurašoma.

Utenos viešosios bibliotekos ir jos struktūrinių padalinių fondo lentelė pagal tematiką

2019 - 2020 m.

Iš viso	Knygų	Periodinių leidinių	Garsinių	Garsinių regimųjų	Elektroninių	Kitų
2019 m. 250518	218 409	25 815	2 065	1 417	257	2 526
2020 m. 249862	218 261	253 32	2 061	1 416	256	2 536

Periodinių leidinių skaičius 2020 m. gruodžio 31 d. buvo 25 332 fiz. vnt. 127 pav. Tame skaičiuje: žurnalų – 24 703 fiz. vnt. (97 pav.), laikraščių - 629 metinių komplektų (30 pav.)

Utenos viešojoje bibliotekoje 2020 m. gruodžio 31 d. buvo 130 880 fiz. vnt. 44 573 pav. Palyginti su 2019 m. bibliotekos fondas padidėjo 1555 fiz. vnt.

Miesto padaliniuose buvo 39 244 fiz. vnt., sumažėjo 1717 fiz. vnt.

Kaimo bibliotekose - 79 738 fiz. vnt., sumažėjo 494 fiz. vnt.

Viešosios bibliotekos ir jos padalinių fondo sudėtis 2020 m.

Dokumentų pagal rūšis	Viešoji biblioteka	Miesto padaliniai	Kaimo padaliniai
Viso:	130880 fiz. vnt.	39244 fiz. vnt.	79738 fiz. vnt.
Knygų	117649	33310	67302
Garsinių	1964	22	75
Garsinių regimųjų	1342	16	58
Spausdintinių natų	1156	7	25
Kitų	8769	5889	12278

Iš viso sistemoje – 145 661 fiz. vnt. grožinės ir ikimokyklinio amžiaus vaikams skirtos literatūros. Tai sudaro 58 % sistemos fondo.

Grožinė literatūra	2020 m.	2019 m.
SVB	145661	145084
VB	66520	64360
MD	26662	27700
KD	5279	51826

Mokslo šakų literatūros – 104201 fiz. vnt. (42 % fondo)

Mokslo šakų literatūros	2020 m.	2019 m.
SVB	104201	105434
VB	64360	63767
MD	12582	13261
KD	27259	28406

Lyginant su 2019 metais teminė fondo sudėtis išliko beveik nepakitusi.

Aprūpinimas dokumentais.

2020 m. bibliotekoje ir jos padaliniuose iš viso gauta 14474 fiz. vnt. naujų dokumentų. Paramos bei dovanojimo būdais gauta 1133 fiz. vnt. dokumentų. Paramos būdu gauta dokumentų 108 fiz. vnt., 65 pav., sumoje 785,49 Eur. Paramą suteikė VšĮ Pagulbis (46 fiz. vnt. 3 pavadinimai – 85,49 Eur) ir Utenos Rotary klubas (62 fiz. vnt. 62 pavadinimai – 700,00 Eur). Gauta dovanų iš bibliotekos svečių, akcijos „Knygų Kalėdos“, JAV ambasados, knygų autorių, Lietuvos rašytojų sąjungos leidyklos, fondo „Švieskime vaikus“, Panevėžio apskrities viešosios bibliotekos, skaitytojų,

Swedbank, UAB „Utenos Indra“. Gauta 858 fiz. vnt. 313 pavadinimų, sumoje 1812,92 Eur. Gauta leidinių iš LR kultūros ministerijos finansuojamų programų nemokamai - 90 fiz. vnt. 90 pav.

Perdavimo būdu gauta 38 fiz. vnt. 36 pav.: Biržų J. Bielinio VB, Kaišiadorių muziejaus, Kauno rajono muziejaus, Mokslo ir enciklopedijų leidybos instituto, Lietuvos nacionalinės M.Mažvydo bibliotekos, Lietuvos dailės muziejaus, Lazdijų krašto muziejaus, Lietuvos nacionalinis muziejaus, Žemaičių dailės muziejaus, Žiežmarių kultūros centro, Lietuvių lit. ir tautosakos instituto, Maironio lietuvių literatūros muziejaus, Marijampolės kraštotyros muziejaus, Radviliškio rajono sav. viešosios bibliotekos, Valstybinės lietuvių kalbos komisijos, Vilniaus universiteto.

Vienam rajono gyventojui naujoms knygoms ir periodiniams leidiniams įsigyti teko po 2,70 € (2019 m. - 1,77 €), tame skaičiuje naujoms knygoms – 2,19 € (2019 m. – 1,23 €), periodiniams leidiniams – 0,48 € (2019 m. - 0,54 €). Dokumentų skaičius rajono bibliotekose tenkantis vienam rajono gyventojui yra 6,80 fiz. vnt. (2019 m. – 6,72 fiz. vnt.). Naujai gauti dokumentai sudaro 5,79 % (2019 m. – 5,56 %) viso fondo. Vienam rajono gyventojui tenka naujai gautų dokumentų 0,39 fiz. vnt., (2019 m. - 0,33 fiz. vnt.). Bibliotekoje yra sukurtas kilnojamas fondas, kuriame kaupiama grožinė ir vaikų literatūra, skirta kaimo bibliotekų skaitytojams. Iš kilnojamo fondo padalinių darbuotojai aprūpina naujomis knygomis savo skaitytojus. Šiuo metu fondo dydis yra 6260 fiz. vnt. 5026 pav.

Dokumentų nurašymas

2020 m. nurašyta viso 15130 fiz. vnt. dokumentų, sumoje 13582,86 Eur.

Nurašymo priežastys	Susidėvėję ir vartotojų sugadinti	Prardę aktualumą	Vartotojų prarasti	Dėl kitų priežasčių
Viso SVB 15130 fiz. vnt.	9984 fiz. vnt.	5123 fiz. vnt.	16 fiz. vnt	7 fiz. vnt.

2020 metais sukūrta ir papilddytas bibliotekos elektroninis katalogas 1772 bibliografiniais įrašais (be analizinių). Lyginant su 2019 m. – mažiau 145 įrašais. Viso sistemoje bibliografinių įrašų -

65009 (be analizinių). Per metus į nacionalinę bibliografijos duomenų bazę ir bibliotekos elektroninį katalogą įjungta 1613 straipsnių aprašų, 2020 m. gruodžio 31 d. bibliografinių įrašų kiekis bibliotekos elektriniame kataloge buvo 124960. 2020 m. gauti 35 nauji kraštotyros leidiniai, iš viso šiame fonde dabar yra sukaupta 1693 egz. Kraštotyrine medžiaga pildomi teminiai bei personalijoms skirti aplankai, tvarkomas ir pildomas bibliotekos skaitmeninis nuotraukų archyvas. Vietinės periodikos straipsnių analizinių aprašų rengimas ir pateikimas LIBIS analizinės bibliografijos sistemai. Skyriaus darbuotojos rengė vietinės spaudos straipsnių aprašus Nacionalinės bibliografijos duomenų bazei. Į LIBIS duomenų bazę ir bibliotekos elektroninį katalogą jungiami aprašai iš trijų Utenos regiono laikraščių: „Utenis“, „Utenos apskrities žinios“, „Utenos diena“. Taip pat elektroninis katalogas pildomas kraštotyriniais analiziniais aprašais iš knygų bei respublikinės periodinės spaudos.

Fondų apsaugos klausimai

Karantino metu, uždarius bibliotekas buvo patikrinti kaimo padalinių fondai. Patikrinti, peržiūrėti fondai, atliktas susidėvėjusių, neaktualių turiniu leidinių nurašymas.

VIII. METODINĖ VEIKLA

2020 m. organizuojamos metodinės veiklos tikslas – organizuoti, koordinuoti, kvalifikacijos ir kompetencijos ugdymo, gerosios patirties dalijimosi procesus, problemų sprendimo būdų paiešką. Inicijuotos virtualios nacionalinės bibliotekų savaitės „Kaip pasikeitėme per 20 metų?“ ir „Knygų Kalėdos“. Kaimo bibliotekų darbuotojų pasitarimuose, organizuotuose kiekvieną mėnesį, išskyrus vasaros mėnesius, aptarti aktualiausi profesinės veiklos klausimai, darbuotojos supažindintos su praėjusių metų bibliotekų statistiniais duomenimis, aptarti aktualūs klausimai, veiklų rezultatai. Dėl Covid-19 infekcijos vietoj planuotų 9 organizuoti 6 pasitarimai, bibliotekinės veiklos klausimai aptarti nuotoliniu būdu. Metodiniame darbe vadovaujama bibliotekų veiklas norminančiais dokumentais, Vyriausybės, Kultūros ministerijos patvirtintais teisės aktais, nutarimais, Utenos rajono savivaldybės tarybos sprendimais, nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Bibliotekininkystės centro parengtomis rekomendacijomis. Koordinuotos Utenos A. ir M. Miškinių viešosios bibliotekos projekto „Utenos miesto socialinės rizikos vaikų atskirties mažinimas per kultūrinės ir edukacinės veiklas“ veiklose dalyvavusių savanorių veiklos, sudaryti grafikai. Veiklose dalyvavo aštuonių kaimo bibliotekų Daugailių, Kirdeikių, Kuktiškių, leliūnų, Sirutėnų, Sudeikių,

Pačkėnų, Užpalių darbuotojos.

Koordinuoti vasario mėn. vykusios saugesnio interneto savaitės renginiai, juos organizavo Antalgės, Daugailių, Kirdeikių, Sirutėnų, Vyžuonų, Užpalių bibliotekos. Nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos projekte „Metų knygos rinkimai“ dalyvavo ir projektus rengė Sirutėnų, Sudeikių, Užpalių, Kirdeikių, Tauragnų bibliotekos. Metų knygų penketukus gavo Sirutėnų bei Užpalių bibliotekos.

Rekomendacijos. Parengtas 2020 m. minėtinų datų kalendorius. Parengtos einamųjų metų užduotys kaimo bibliotekų darbuotojų veiklų vertinimui. Pateiktos rekomendacijos bibliotekų fondų tikrinimui, visose kaimo bibliotekose (20) patikrinti dokumentų fondai. Parengtos 2020 metų statistinės ataskaitos, išanalizuota 2020 metų veikla bei pateiktos rekomendacijos. Utenos Regioninio Profesinio Mokymo Centro bibliotekos ir A. Šapokos gimnazijos darbuotojos bei darbuotoja konsultuota dėl statistinių ataskaitų pildymo.

Išvykos. Vasario mėn. organizuota išvyka į Vilniaus knygų mugę. Planuotos išvykos į LNB ir Nacionalinį operos ir baletu teatrą bei Lietuvos nacionalinę biblioteką neįvyko dėl pandemijos Covid-19 paskelbto karantino.

IX. BIBLIOTEKOS ORGANIZACINĖ STRUKTŪRA.

PERSONALAS. KVALIFIKACIJOS UGDYMAS

Bibliotekos organizacinę struktūrą sudaro: administracija, buhalterija, 3 struktūriniai skyriai - Vartotojų aptarnavimo, Dokumentų komplektavimo ir tvarkymo ir Informacijos išteklių ir inovacijų diegimo, 2 miesto ir 20 kaimo bibliotekų (padalinių). Su mokyklų bibliotekomis sujungtos 1 miesto (Aukštakalnio) ir 4 kaimo (Daugailių, Saldutiškio, Užpalių, Vyžuonų) bibliotekos. Iš 20 kaimo bibliotekų 11 bibliotekų dirba 1 etatu, 4 kaimo bibliotekos dirba 0,75 etato (Radeikiai, Sirutėnai, Vaikutėnai, Vilučiai), 5 bibliotekos dirba 0,5 etato (Antalgė, Biliakiemis, Juknėnai, Klykiai, Pačkėnai).

Personalas.

Rajono viešosiose bibliotekose iš viso yra 62,75 etatai (tame skaičiuje 1,9 mokykloms priklausantys etatai). Profesionalių bibliotekininkų etatų yra 44,75, tame skaičiuje VB – 23, miesto bibliotekose – 5, kaimo bibliotekose – 17,65. Turintys bibliotekininkystės, informacijos mokslų aukštąjį išsilavinimą yra 17,35. (VB - 13, miesto padaliniuose – 2, kaimo bibliotekose – 2,35). Specialistai su aukštesnioju bibliotekiniu išsilavinimu iš viso – 13: VB - 3, miesto padaliniuose – 2, kaimo

bibliotekose – 8. Kasmet tiesioginis darbuotojo vadovas, atsižvelgdamas į Bibliotekos metinio darbo plano priemones, nustato metines veiklos užduotis, siektinus rezultatus, jų vertinimo rodiklius, įvykdymo riziką. 2020 metų vertinimo išvadose penkių darbuotojų veikla įvertinta labai gerai, vieno darbuotojo veikla įvertinta patenkinamai, kitų darbuotojų veikla įvertinta gerai. Bibliotekoje vyko darbuotojų kaita. Keturi darbuotojai atleisti šalių susitarimu. Vienas darbuotojas atleistas mažinant etatus. Optimizuota bibliotekos etatų sistema. Sumažintas buhalterijos etatų skaičius. Vietoj trijų liko du etatai. Administracijos ir viešosios bibliotekos bei miesto padalinių susirinkimuose svarstyti aktualūs klausimai dėl bibliotekos veiklos planų ir ataskaitų pateikimo, darbuotojų metų veiklos vertinimo, dėl bibliotekos renginių organizavimo, projektų rengimo, pristatymo įgyvendinimo ir problemų sprendimo, kvalifikacijos kėlimo. Aptarti bibliotekos rengiamų dokumentų projektai, darbuotojų atlyginimų klausimai, viešosios bibliotekos ir padalinių darbo klausimai. 2020 metais vyko šeši susirinkimai, karantino metu išskylančios darbo problemos buvo aptariamoms virtualiai.

Darbuotojų kvalifikacijos ugdymas.

Šiame sparčiai besikeičiančios informacijos amžiuje bibliotekininko kokybiškai veiklai lemiamą įtaką turi nuolatinis mokymasis, įsisavinant šiuolaikines technologijas, idant biblioteka galėtų atlikti numatyta funkcijas, suteiktų reikiamas paslaugas. Dėl pandemijos įvesto karantino reikalavimų, kai beveik visos paslaugos persikėlė į virtualią erdvę, bibliotekininkai turėjo įrodyti savo gebėjimus dirbti tokiomis sąlygomis. 2020 metais ir kvalifikacijos mokymai vyko nuotoliniu būdu. Darbuotojai dalyvavo viešojoje bibliotekoje organizuojamuose kvalifikacijos kėlimo renginiuose bei respublikos: nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos, Lietuvos bibliotekininkų draugijos, Lietuvos savivaldybių viešųjų bibliotekų asociacijos, Europos socialinio fondo (ESF) agentūros, Europos komisijos Lietuvoje, „Prisijungusi Lietuva“ projekto, Švietimo mainų paramos fondo, Europos solidarumo korpuso, Jaunimo savanoriškos veiklos centro „Daineta“, Nacionalinės kūrybinių ir kultūrinių industrijų asociacijos kvalifikaciniuose renginiuose. 2020 metais kvalifikaciniuose renginiuose dalyvavo ir įgijo naujų žinių 42 SVB tinklo darbuotojai, t.y. 79 %

Švietimo mainų paramos fondo seminare „Epale“, „Erasmus+“ ir „Nordplus“ projektų teikiamos galimybės bedarbystės prevencijos, suaugusiųjų švietimo ir neįgaliųjų organizacijoms“ pranešimus skaitė Informacijos išteklių ir inovacijų diegimo sk. vedėja L. Lapinienė

Pranešimų temos:

- „Nordplus“ projektas „Jauskis geriau su knyga: skaitymo nauda vyresniame amžiuje“.
- „Partnerių projektams paieška. Kuo gali padėti „Epale?“

Bibliotekos darbuotojų mokymai, vykę ne Utenos A. ir M. Miškinių viešojoje bibliotekoje

Mokymų data	Mokymų pavadinimas	Dalyvio pavardė vardas	Organizatoriaus pavadinimas	Vieta
2020-01-23, 24 d.	Solidarumo korpuso tutoriams ir mentoriams mokymai	Daiva Grasilda Pilkauskaitė, Raimonda Andreikėnaitė	Europos solidarumo korpuso Jaunimo savanoriškos veikos centras „Deineta“	Kaunas
2020-02-20, 23 d.	Interaktyvios viktorinos pristatymas	Jurgita Gudėlienė, Vaida Kunčiniienė, Neringa Matkevičienė, Gintarė Katinė	Lietuvos bibliotekininkų draugija	Vilniaus knygų mugė, Litexpo centras
2020-07-16, 18 d.	„Europe Direct“ informacijos centrų darbuotojų mokymai	Jūratė Vaškeleinė	Europos Komisija,	Vilnius
2020-09-17, 18 d.	„Prisijungusi Lietuva“ renginys „Lietuvos e. skautai ir biblioteka“	Direktorė Vida Garunkštytė	Lietuvos savivaldybių viešųjų bibliotekų asociacija	Rokiškis
2020-09-14, 15 d.	Mokymai „Programavimo paketo įrangos praktinio panaudojimo galimybės	Bibliografės N. Matkevičienė, V. Kunčiniienė, inžinierė bibl.proc.aut. G. Katinė	LNB projektas „Prisijungusi Lietuva“: efektyvi, saugi ir atsakinga Lietuvos skaitmeninė	Panevėžys

			bendruomenė“	
2020-09-23, 24 d.	Mokymai „Kūrybinio paketo įrangos praktinio panaudojimo galimybės“	Bibliografės N. Matkevičienė, V. Kunčinienė, inžinierė bibl.proc.aut. G. Katinė	LNB projektas „Prisijungusi Lietuva“: efektyvi, saugi ir atsakinga Lietuvos skaitmeninė bendruomenė“	Panevėžys

Kiti kvalifikacijos ugdymo mokymai

LNB nuotolinis seminaras „Kaip sudominti paauglį knyga?“, dalyvavo bibliotekininkės Violeta Cicėnienė, Žydronė Tuzienė, Daiva Karpavičienė.

LNB nuotoliniai mokymai „Vaikų ir paauglių literatūra: tarp stabilumo ir kismo“. Dalyvavo bibliotekininkės Violeta Cicėnienė, Žydronė Tuzienė, Daiva Karpavičienė.

LNB projekto „Skaitmeninių išteklių valdymo, kompetencijų stiprinimas atminties institucijose“ mokymai „Komunikacija: bibliotekų, muziejų, ir e. paveldo viešinimas“. Dalyvavo bibliotekininkė Dainora Narkūnienė

„Prisijungusi Lietuva“ mokymai „Pristatymų rengimas“. Dalyvavo bibliografės Vaida Kunčinienė, Neringa Matkevičienė, Gintarė Katinė, direktorė Vida Garunkštytė, Laimutė Maniušienė, Regina Mikalauskienė, Jurgita Gudelienė, Dainora Narkūnienė. Juknėnų, Pačkėnų, Kuktiškių, Kirdeikių, Tauragnų, Vaikutėnų, Užpalių bibliotekų darbuotojos.

„Prisijungusi Lietuva“ skaitmeninio raštingumo mokymai „Bendradarbiavimas Tau. Bendrauk ir dalykis turiniu internete: skaitmeninių nuotraukų apdorojimas ir saugus dalijimasis“. Dalyvavo bibliotekininkės Violeta Cicėnienė, Žydronė Tuzienė, Daiva Karpavičienė, Antalgės, Radeikių, Pačkėnų, Kirdeikių, Leliūnų bibliotekų darbuotojos.

Seminaras „Epale“ „Erasmus+“ ir „Nordplus“ projektų teikimo galimybės bedarbystės prevencijos, suaugusiųjų švietimo ir neįgaliųjų organizacijoms“. Dalyvavo Informacijos išteklių ir inovacijų diegimo sk. vedėja dir. pavaduotoja Regina Mikalauskienė, bibliotekininkė Jurgita Gudelienė, bibliografė Neringa Matkevičienė.

LR Kultūros ministerijos projekto „Aprūpinti bibliotekas socialinės ir informacinės atskirties gyventojų grupėms skirta įranga bei priemonėmis“ Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės – Bitės viešosios bibliotekos organizuotas seminaras „Kaip padėti sau ir kitiems“, „ASS ir edukacija bibliotekoje: sensoriniai skaitymai“, „Bibliotekoje – asmuo, turintis autizmo spektro sutrikimų“. Dalyvavo bibliotekininkės: Violeta Cicėnienė, Žydronė Tuzienė, Daiva Karpavičienė, Jurgita Gudėlienė, Vanda Kvedarienė, Daiva Grasilda Pilkauskaitė, Raimonda Andreikėnaitė, Dainora Narkūnienė, Vaida Kunčiniienė. Gintarė Katinė, Antalgės, Užpalių, Kaniūkų, Kirdeikių, Sirutėnų, Saldutiškio, Vyžuonų bibliotekų darbuotojos.

Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos organizuoti nuotoliniai pasakojimo metodų mokymai „Žodinis pasakojimas. Istorija, pasakotojas ir klausytojas“. Dalyvavo Antalgės, Užpalių bibliotekų darbuotojos.

Socialinių inovacijų centras mokymai „Bendravimo etiketas su žmonėmis turinčiais negalią“. Dalyvavo bibliografe Vaida Kunčiniienė, bibliotekininkė Raimonda Andreikėnaitė, Žydronė Tuzienė.

Lietuvos aklųjų biblioteka seminaras „Autorinių teisių ir vartotojų, negalinčių skaityti įprasto teksto, informacinis aprūpinimas“. Dalyvavo bibliotekininkė Jurgita Gudėlienė, direktorės pavaduotoja Regina Mikalauskienė.

Lietuvos aklųjų bibliotekos biblioterapijos mokymai „Renkuosi priimti kitokią“. Dalyvavo Tauragnų ir Antalgės bibliotekų darbuotojos.

Utenos miesto vvg 2016-2022 m. vietos plėtros strategijos finansuojamas veiklas įgyvendinamų projektų pristatymo renginys. Pristatytas iš ES struktūrinių fondų ir LR valstybės biudžeto lėšomis finansuoto, 2018-2020 metais vykdytas projektas „Utenos miesto socialinės rizikos vaikų atskirties mažinimas per kultūrinės ir edukacinės veiklas“ 08.6.1-ESFA-V-911-20-0006. Dalyvavo bibliotekininkė veiklos vykdytoja Jurgita Gudėlienė, koordinatore Laimutė Maniušienė, projektą pristatė administratorė Regina Mikalauskienė.

Švietimo mainų paramos fondo organizuotas seminaras „Tarptautiškumo strategijų rengimas“. Dalyvavo Informacijos išteklių ir inovacijų diegimo sk. vedėja Laima Lapinienė.

Švietimo mainų paramos fondo internetinis seminaras potencialiems paraiškų teikėjams, besidomintiems programos „Erasmus+“ KA2 bendrojo ugdymo, profesinio mokymo, aukštojo mokslo ir suaugusiųjų švietimo sektorių pasirengimo skaitmeniniam švietimui ir kūrybinių strateginių partnerysčių projektais ir jų finansavimo galimybėmis. Dalyvavo Informacijos išteklių ir inovacijų diegimo sk. vedėja Laima Lapinienė

Švietimo mainų paramos fondo seminaras Erasmus+ strateginių partnerysčių dotacijų gavėjams. Nuotoliniai mokymai „Kaip įvaldyti grafinio fiksavimo meną“. Dalyvavo Informacijos išteklių ir inovacijų diegimo sk. vedėja Laima Lapinienė.

Nacionalinės kūrybinių ir kultūrinių industrijų asociacijos mokymų stovykla „Kultūriniai ir kūrybiniai ryšiai“ dalyvavo direktorė Vida Garunkštytė, dir. pavaduotoja Regina Mikalauskienė.

Lietuvos duomenų apsaugos pareigūnų asociacijos mokymai „Asmens duomenų apsauga kitaip – paprastai, naudingai, praktiškai“. Dalyvavo dir. pavaduotoja Regina Mikalauskienė, personalo specialistė Vaida Kazakevičiūtė.

Europos socialinio fondo (ESF) agentūros projektų vykdytojams „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ kvalifikacijos renginiai. Projekto baigiamajame renginyje „Žingsniai“, Vilniuje dalyvavo koordinatorė Laimutė Maniūšienė, administratorė Regina Mikalauskienė.

X. FINANSAVIMAS. MATERIALINĖ BAZĖ

Finansavimas

2020 metų Utenos A. ir M. Miškinių viešosios bibliotekos finansavimas:

Gauta lėšų iš valstybės biudžeto viso: 1.095.789,69 Eur

Iš savivaldybės biudžeto gauta 1.031.820,69 Eur

Iš LR Kultūros ministerijos 63.969 Eur

Už mokamas paslaugas gauta 4162,03 Eur

Fizinių juridinių asmenų parama 1300 Eur

Projektų programų įgyvendinimui 93425,25 Eur

Išlaidos:

Darbuotojų darbo užmokesčiui skirta 780.000 Eur

Kitoms išlaidoms (Sodra, elektra, šildymas, ryšiai, komandiruotė, vanduo, kuras, ir kt.) – 213.718,09 Eur Automatizacijai: kompiuterinei, programinei įrangai jos palaikymui) – 3102,6 Eur.

Dokumentams įsigyti iš biudžeto 996902,41 iš jų:

Kultūros ministerijos lėšos spaudiniams – 63,969 Eur

Savivaldybės – 35000 Eur, (spaudiniams 17300, periodikai 17700 Eur)

Vienam rajono gyventojui dokumentų iš visų šaltinių įsigyta už 2,12 Eur

2020 metų gruodžio 31 d. Utenos A. ir M. Miškinių viešosios bibliotekos ir jos padalinių dokumentų fondą sudarė 277626 fiz. vnt. (65009 pav.) dokumentų.

Materialinės bazės atnaujinimas.

Bendrasis bibliotekos ir jos padalinių pastatų ir patalpų plotas 5629 m², iš jų naudingo ploto 5010 m². VB bendrasis patalpų plotas 3689 m² iš to naudingas plotas 3258 m² Viešosios bibliotekos ir jos padalinių knygų lentynų, kurias užima visas spaudinių fonas yra 6291m, Lentynų metrai, kuriuos užima atviri fondai – 6161 m. VB visas fondas lentynose yra 2979 m, atviras fondas išdėstytas 2885 m. 2020 metais VB ir os padalinių bibliotekos materialinės bazė nebuvo atnaujinta. 2008 metais VB rekonstruota ir tęsia veiklą patalpose jau reikalaujančiose einamojo remonto. Būtinai viešosios bibliotekos miesto Smėlio, Kaniūkų, Saldutiškio padalinių patalpų remontas. Antalgės ir Užpalių bibliotekose reikalinga įrengti atskirą įėjimą. Tauragnų miestelio biblioteka lankytojų patogumui būtina perkelti į pirmąjį patalpų aukštą. Radeikių kaimo biblioteka veikia privačiose patalpose. Būtina spręsti bibliotekos perkėlimą į savivaldybei priklausančias patalpas. Daugelyje kaimo bibliotekų reikalinga atnaujinti interjerą, sukurti šiuolaikiškas, modernias vartotojui patogias darbo ir aktyvaus poilsio erdves.

IŠVADOS

2020-ieji metai į žmonijos istoriją įeis kaip nesutramdomos pandemijos metai. Metai prasidėję tolimais gandais apie nežinomą virusą tolimoje Kinijoje, per kelis mėnesius tapo gąsdinančia realybe artimoje aplinkoje. Kovo - 16-oji karantino įvedimo diena Lietuvoje. Bibliotekos veiklos planai sparčiai pasikeitė. Bibliotekos užvėrė duris lankytojui: nevyko renginiai, spaudiniai buvo gražinami, bet neišduodami, veiklos perkeltos į virtualią erdvę. Tai vyko pavasarį. Gegužės mėnesį sušvelninus karantino reikalavimus lankytojas įleistas į biblioteką. Laikantis tam tikrų reikalavimų, renginiai vyko dalyvaujant ribotam lankytojų skaičiui, saugus atstumas, kaukės, dezinfekcija. Visa

tai buvo nuolatinis veiklos palydovas. Rudeniop, nuo lapkričio 6 dienos vėl įvestas griežtas karantinas. Laikantis karantino reikalavimų, bibliotekoms palikta teisė bekontakčiu būdu, ribotą laiką – 15 min. aptarnauti lankytojus. Spaudinių užsakymas ir rezervavimas per elektroninį katalogą. Dalis renginių, įskaitant kvalifikacijos ugdymo renginius perkelti į virtualią erdvę. Karantinas turėjo didelės įtakos veiklos rodikliams: sumažėjo vartotojų skaičius, lankytojų, renginių lankytojų skaičius, dokumentų išduotis, bet dvigubai išaugo virtualių renginių lankytojų skaičius. Esant tokiai situacijai, bibliotekininkai susidūrė su netikėtais iššūkiais, pareikalavusiais atitinkamų gebėjimų ir kompetencijų. Norint įvykdyti remtus projektus reikėjo suintensyvinti veiklą organizuojant numatytas priemones. Didelių pastangų, susitelkimo dėka projektus pavyko įvykdyti pagal numatytus terminus. Parengti pokalbiai su žymiais renginių dalyviais buvo transliuojami per Utenos radiją. Didelio populiarumo sulaukė pokalbių su rašytojais, aktoriais, muzikais, atlikėjais, režisieriais įrašai buvo kartojami ir sulaukė didelio susidomėjimo. Sulaukta papildomos valstybės paramos komplektuojant bibliotekų fondus naujais leidiniais. Skirta dvigubai daugiau lėšų nei praėjusiais metais. Uždarius bibliotekas lankytojui, atsirado galimybė patikrinti dokumentų fondus. Visi viešosios bibliotekos kaimo padalinių dokumentų fondai buvo patikrinti, patikslinta jų apskaita. Darbuotojų kvalifikacijos ugdymas vyko nuotoliniu būdu. Dėl pandemijos kvalifikacijos ugdymo projekto metodinė išvyka į Suomijos Oodi biblioteką, perkelta į kitus metus.

Bibliotekų veiklą įtakojančios problemos buvusios iki pandemijos išlieka ir turi būti sprendžiamos. 2020 metų valstybės padidintas lėšų skyrimas dokumentų fondų komplektavimui neturėtų būti atsitiktinis. Iki praėjusių metų Valstybės biudžeto lėšos naujiems dokumentams įsigyti buvo nepakankamos. Dėl keliamų bibliotekai reikalavimų auga profesionalių darbuotojų poreikis. Maži atlyginimai nėra motyvacinis svertas jauniems ambicingiems profesionaliems darbuotojams ieškoti darbo bibliotekose. Nepatenkinama kai kurių kaimo padalinių patalpų būklė, patalpos nepritaikytos šiandieninėms bibliotekos reikmėms. Nefinansuotos arba nepakankamai finansuotos projektų paraiškos. Dėl nedidelių asignavimų neužtikrinama kultūros renginių kokybė, siaurėja renginių įvairovė. Tikimės, pandemija bus įveikta ir bus atstatyta bibliotekos vykdomų veiklų status quo.